İDARE

Salı - 17 İkincikânun - 1939

İKDAM

HALK GAZETESI

İLK TESİSİ: 1894 SAYI : 6
İKİNCİ TESİSİ: 1939 YIL : 1

SAYISI HER YERDE 3 KURUŞTUR

CAĞALOĞLU NURUOSMANİYE No. 54
TELEFON: 23300 — İSTANBUL

TAYYARE KAÇAKÇILIĞI

TAHKİKATIN VERDİĞİ NETİCELER

Maaşlarda çocuk payı

Yazan: İbrahim Alâeddnin

Fazla çocuk yetiştirmek ve seneden seneye nüfus kesafetini arttırmak vasfı, milletlerin kudreti için en esaslı istinat noktasını teşkil ediyor. Bugünkü İtalya'nın ve Almanyanın istilâ politikalarını mazur gösteren de odur. Bir memleket için her türlü zararlar, hattâ en büyük felâketler tamir ve telâfi edilebilir, elverir ki, yarın için hazırlanan mebzul ve kuvvetli bir nesil bulunsun. Cihan Harbi sonunda dize gelmiş bir Almanyanın yirmi sene içinde nasıl şahlandığını görüyoruz. Millî şuurun, kültür ve teknik kudretin bu davranışta elbette büyük hisseleri var. Fakat kudretin en mühim ve esaslı membaı mütemadiyen taze ve mücehhez insanların mebzuliyetle yetişmesindedir. Milletler arasındaki daimî hayat mücadelesinde zafer, varlık cephesinde yeni ve çok miktarda unsur yetiştirebilenlere müyesser olur. Bir toprak için en hazin, en telâfisi güç vaziyet, üstünde çalışan insanların azlığıdır. Bu basit hakikatin idrakinden dolayıdır ki, yakın istikbali düşünen milletlerde aile müessesesini kuvvetlendirmek, doğumları çoğaltmak, doğanları yaşatmak, yaşıyanları bünye ve ruh noktalarından teçhiz edebilmek uğrunda her tedbire müracaat ediliyor. Cümhuriyet inkilâbındanberi ayni şuurun bizde de uyanmış, müessese ve kanun şekillerinde bir hayli iz bırakmış olduğuna şüphe yoktur. Fakat yetişecek neslin hem kemmiyet, hem keyfiyet itibarile bizi tatmin edebilmesi için hiç bir tedbir tasavvur edilemez ki, ihmali veya tehiri caiz olsun.

Çocuğun payı bir çok noktalardan düşünülebilir. Doğum, bakım, himaye, tahsil, terbiye vesaire. Fakat biz bu yazıda yalnız maaş ve ücretlerden çocuğa ayrılması lâzımgelen payı düşünmek ve düşündürmek istiyoruz. Dört, beş gün evvel bu sütunlarda barem meselesi üzerindeki temennileri yazarken bu noktaya da bir kaç cümle ile temas etmiştim. Tadiline teşebbüs edilen maaş ve ücret kanunu henüz kat'î şeklini almadan evvel mevzua bir defa daha dönmeyi faydasız bulmadım. Gazete sütunlarına emanet edilen samimî fikirler, rüzgârların serptiği feyizli tohumlar gibi çoğu heba olsa bile, bir kısmı daima filizlenmek ihtimalindedir. Barem kanununun on sene kadar evvel ilk hazırlandığı yıl içinde maaş ve ücretlerdeki aile ve çocuk zammı meselesi üzerinde epeyce etraflı bir tetkik yapmıştım. Hemen bütün elçiliklerimize müracaat ederek bulundukları yerlerdeki maaş kanunlarını bana göndermelerini rica ettim. Bunları elde ettikten sonra başka memleketlerde aile ve çocuk zammı için gözetilen noktaları ve kabul edilmiş nisbetleri ihtiva eden bir hulâsa çıkarttım ve bir cetvel yaptım. Bu arastırma neticesinde görmüştüm ki, Balkan ve Avrupa devletleri arasında aile ve çocuk zammı esasını henüz kanunlarına geçirmemiş olanlar pek azdır. Yine o tetkiklerden anladım ki, çocuğun payını düşünen kanunlar, yalnız devlet dairelerince verilen maaş ve ücretlerden değil, belki memleket içindeki bütün müessese-lerde ödenen maaş ve ücretlerden de aile ve çocuğun hissesini ayırmak için çareler tesbit etmiştir. Böyle etraflı bir hazırlıktan sonra meydana gelen kanun lâyihasını Büyük Millet Meclisine teklif etmiştim. Bütçe Encümenine havale edilen teklif orada ciddî alâka uyandırmış ve esas itibarile tasvip görmüştü. Fakat barem kanununun son müzakereleri yapıldığı için işin tadiline ve tehirine sebep olacağı tabiî bulunan bu teklif o zaman terviç edilemedi. Hattâ bu haklı ve yerinde teklifin reddedilmiş vaziyette kalmaması için lâyihayı kendiliğimden geri almamı encümendeki arkadaşlar, tavsiye etmişlerdi. Ben de teklifi müsait bir zamanda tekrar için öyle yaptım. Sonraları maaş kanununa yapılan bazı ilâvelerde meselâ jandarmaların maaş ve tahsiastile bazı deniz zabitlerinin maaşlarında aile ve çocuk zammının da kabul edildiğini ve kanunlara girdiğini memnuniyetle görmüştüm. Hattâ o vakit Bütçe Encümeni Reisi olan Bay Hasan Fehmi, o zeki tebessümile: «Müsterih ol, düşüncen yürümiye başladı» diye bu adımları müjdeledi.

Devlet, yol harçlarını verirken aile ve çocuğun payını ötedenberi düşünür. Bir kaç günlük yol için takdir edilen bu ihtiyaç, ne gariptir ki, memleketimizde bütün hayat yolculuğu hakkında hâlâ ihmal ediliyor. O memleket ki, ayni esası çoktanberi kabul etmiş olan ülkelerden daha fazla nüfus kesafetini düsünmiye ve onu teşvik edecek tedbirlerin her çeşidini tatbike mecburdur. Aile müessesesini kuvvetlendirecek her vesilenin, bilhassa maaslar ve ücretler gibi bahislerin her tekerrüründe yurdumun muhtelif köselerinden minimini ellerin uzanarak bizi uyandırmak istediğini görür gibi oluyorum: Çocuk payı! çocuk payı!

İbrahim Alâeddin GÖVSA

KİMLERİN HEYKELİNİ

Büyüklerimizden on beşinin isimlerini bize bildiriniz

Atatürkle İsmet İnönü'nün heykellerinden başka memleketimizde kimlerin heykellerini görmek istersiniz?

Hemen bugün değilse bile pek yakın bir atide bir memleket meselesi olacağına şüphe etmediğimiz bu dava hakkında karilerimizin fikirlerini ve reylerini toplamaya karar vermiş, bize eski ve yeni büyüklerimizden seçtikleri on beş kişinin isimlerini bildirmelerini istemiştik.

Anketimize her gün yığın halinde cevaplar alıyoruz. Bunların hepsini bir günde dercedemediğimiz için sıra ile koymaktayız.

Bu anket, memlekette kimlerin heykeli dikilmek istendiğine işaret edecek bir mahiyet almakta ve şimdiye kadar gelen cevaplar bile vatandaşların hangi isimlerde ittifak ettiklerini göstermektedir.

Karilerimizden gelen cevaplar 7 inci sayfamızdadır.

Ispanya Boğazlaşması

Frankoya göre artık vaziyet tavazzuh etti

Son taarruzda Frankist kuvvetler 7225 kilometre yer zaPtettiler

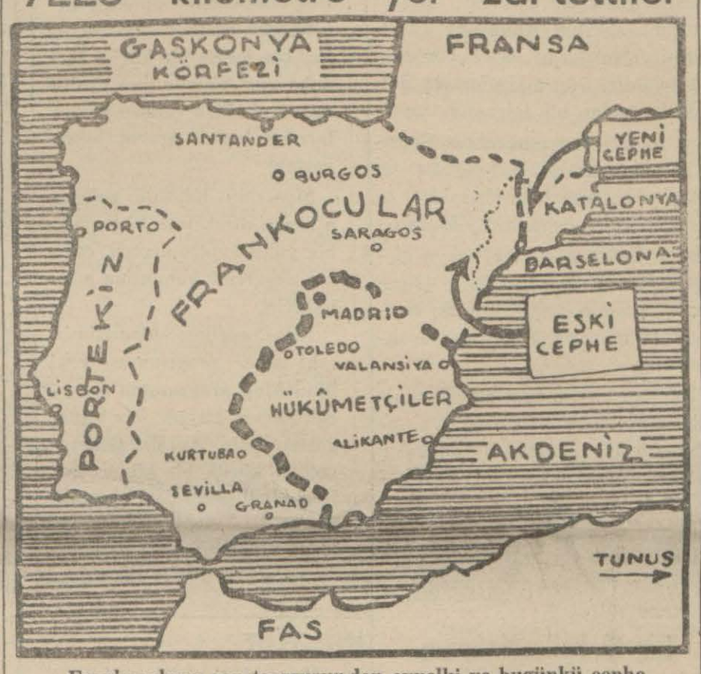

Frankocuların son taarruzundan evvelki ve bugünkü cephe

Burgos: 16 (A.A.) — Nasyonalist İspanya radyosu dün gece bütün demokrasi memleketlerine hitaben yaptığı neşriyatta, General Frankonun, muarız orduya giz lice her türlü silâh yardımında bulunan memleketlere diplomatik entrikalarla değil Tarragoneun zaptı gibi fiilî zaferlerle cevap verdiğini ve Barselona hükûmetinin vaziyetini kuvvetlendirmeğe çalışan memleketleri pekâlâ bildiği kaydedildikten sonra deniliyor ki:

Bu memleketler hattı hareketlerini değiştirmek hususunda artık geç kalmışlardır. Cepheler sarih bir şekil almıştır. Franko İspanyası kendi mevkiini kendi kuvvetleriyle elde etmiştir. Muhariplik hakları tanınsın tanınmasın vaziyet tavazzuh etmiştir.

Son taarruzda alınan yerler

Saragossa, 16 (A.A.) — Franko umumî karargâhının tespit ettiği rakamlara nazaran son taarruzun başından Pazar akşamına kadar 7225 kilometre murabaı arazi zaptolunmuştur. General Yague ordusu Tarragone'u işgal ettikten sonra

(Arkası 3 üncü sayfada)

Halebin Türkiyeye terki görüşülüyor

Berutta toplanan Arap ricali bu kararı ittihaz ettiler

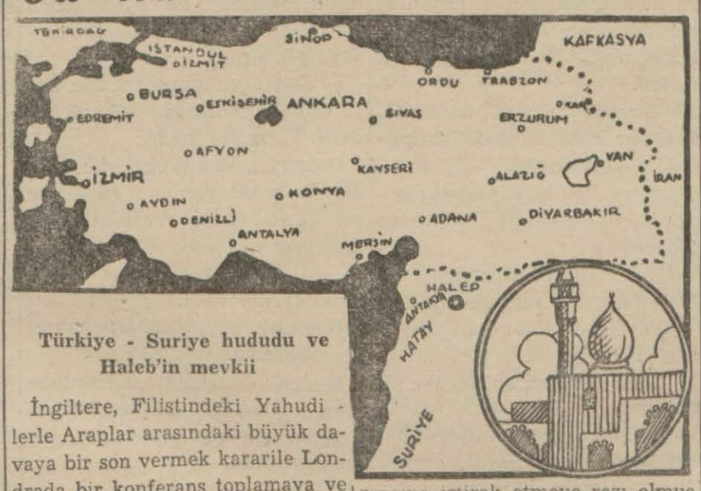

Türkiye - Suriye hududu ve Haleb'in mevkii

İngiltere, Filistindeki Yahudilerle Araplar arasındaki büyük davaya bir son vermek kararile Londrada bir konferans toplamaya ve bu konferansa Arap memleketleri murahhasları ile Yahudi murahhaslarını davet etmeye karar vermişti.

Arap büyükleri Berutta toplanarak ekseriyetle Londra konferansına iştirak etmeye razı olmuş görünüyorlar ve bu sırada mühim tekliflerde bulunmayı derpiş ediyorlar. Dünkü sayımızda okunmuş olacağı üzere Arap ricali Filistin, Erdün ve Suriyenin birleşerek bü-

(Arkası 3 üncü sayfada)

Müddeiumumî diyor ki:

Sorguya çekilen gazeteciler neşriyatlarını ispat ve tevsik edemediler

Ankara, 16 (A.A.) — Tayyare kaçakçılığı hâdisesine dair bazı İstanbul gazetelerinde intişar eden son yazılar münasebetile Ankara C. Müddeiumumisi Baha Arıkan kendisini ziyaret eden Anadolu Ajansı muhabirine şunları söylemiştir:

Hâdisenin mahiyetini sayın Adliye Vekili Parti içtimaında izah etmiş idi. Hâdise hakkında, bundan başka söyliyecek bir şeyim yoktur. Tahkikatın züptesi, sayın Vekilimin beyanatında, tamamile mündemiçtir.

Muhterem Başvekil Celâl Bayar, yine ayni grup içtimaında matbuatta intişar eden yazılara işaret ederek:

(Arkası 3 üncü sayfada)

MÜSTEMLEKE MESELESİ

Hitlerin fevkalâde murahhası londraya gidiyor

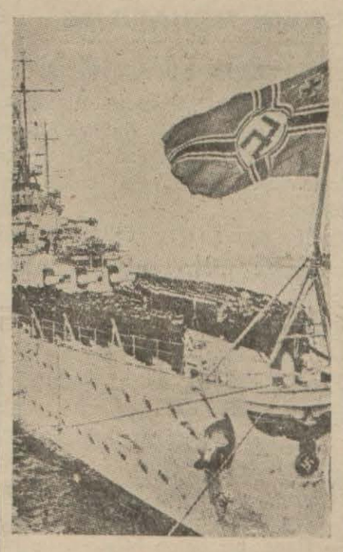

Almanyanın ordusundan sonra takviyeye hazırlandığı donanmasından bir parça

Londra, 16 (A.A.) — Daily Herald gazetesinin bildirdiğine göre, Hitler'in fevkalâde murahhası yüz bazı Fritz Wiedemann, gelecek hafta içinde Londraya gidecektir. Mumaileyh, İngiltere hükûmetile temasa geçerek Alman müstemlekelerinin iadesi meselesini görüşecektir. Yüzbaşı Wiedemann, Hitler'e Almanyanın şarkî Avrupada yapması muhtemel yeni bir talebine karşı İngilterenin hissiyatını bildiren bir rapor da gönderecektir. Bu gazete, Von Ribbentrop, 26 Sonkânunda Polonyada Beck ile

(Arkası 3 üncü sayfada)

Kabinede bir istifa

Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp çekildi

Vekil istifasına yorgunluk ve rahatsızlığı sebep gösteriyor

Muhtemel namzetler arasında General Naci Tınaz var

General Kâzım Özalp

Ankara - 16 (Hususî) - Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp istifanamesini dün akşam(evvelki akşam)saat on sekizde Başvekile takdim etmiştir. General Kâzım Özalp istifanamesinde yorgunluğu ve rahatsızlığını ileriye sürerek vazifesinden affını rica etmiştir.

Millî Müdafaa Vekilliğine tayini muhtemel namzetler arasında Bursa MebusuGeneral Naci Tınazın ismi başta gelmektedir.

İngiltere ile Amerika Japonyaya nota verdi

Japonlar bu notaya cevap için müsait zamanı kollayacaklar

Londra, 16 (A.A.) — Hafta tatili esnasında Japonyaya tevdi edilmiş olan yeni İngiliz notasının muhteviyatı, bu sabahki gazeteler tarafından müsait surette tefsir edilmektedir. Nota, Tokyo hükûmeti tarafından Uzak Şarkta takip edilmekte olan hattı hareketin burada tevlid etmiş olduğu infiale tercüman olmaktadır.

Vaşington, 16 (A.A.) — İngilterenin Japonyaya vermiş olduğu nota, siyasî Amerikan mehafilinde büyük bir memnuniyet tevlit etmiştir. Bu mehafil, İngilterenin hattı hareketi ile B. Hull tarafından 31 Birincikânun tarihli notada tarif edilmiş olan Amerikanın hattı hareketi arasında mevcut

(Arkası 3 üncü sayfada)

Okulâbın Mesalesi

Gençlik ve Avrupa

Celâl Bayar, Üniversite gençlerinden 40 kişilik bir grupu, dün başlıyan sömestr tatilinde bir Avrupa gezintisine yolladı.

Avrupa, yalnız liselerile ve Üniversitelerile değil, caddeleri ve meydanlarile bile bir mekteptir; gören bir göz Avrupa şehirlerinin bu dış manzarasına bir bakışta pek çok şey öğrenir; medeniyetin, kültürün ve san'atin tunç, beton, asfalt, ışık. renk, intizam, dissiplin, genişlik, temizlik ve güzellik haline nasıl geldiğini bir bakışta anlar.

Sinemanın, fotoğrafın, seyahatnamenin Avrupa hakkında verdiği fikir, Avrupa realitesinin yanında solda sıfır kalır. Görmek lâzımdır.

Garp medeniyeti ailesi içine yeni giren genç Türkiyenin genç unsurları, şark zihniyetinin asırlardanberi geri bıraktığı Türkiyeyi Avrupadan ayıran büyük farkların üstünden atlamak için Kemalizmin kendilerine verdiği hamleyi, bu seyahatlerde büsbütün artmış bulacaklardır.

İşte bir sömestr tatili ki, Avrupaya giden gençlerimiz için, en aşağı, üniversitenin sınıfları ve lâboratuarları kadar faydalı olacaktır. Fakat, gelecek sene bu gezintiye, bütün fakültelerde en iyi not alan talebelerin iştirak ettirilmesi prensibi kabul edilirse, hükûmetin bu ikramı, liyakatli bir emeğin mükâfatı yerine de geçer.

KEMALİST

Peygamberlerin HAYATI

YAZAN: KEMALEDDİN ŞÜKRÜ

Musa - İsa - Muhammet : 6

Musanın Hayatı

Velidin adamları bir kalabalık geldiğini görünce sevindiler

İLK KISMIN HULASASI

Velit ve Haman.. iki arkadaş, yalınayak, baldırı çıplak kavun satmıya Mısıra geliyorlar. Kavunları yağma ediliyor. Hükümdara şikâyet ediyorlar. Hükümdar, ellerine onların da dilediklerini yapabileceklerine dair bir «hüccet» veriyor. Velit, Hamanla beraber Mısır mezarlığının etrafını duvarla çevirerek gömülmek için getirilen ölülerden baç almıya başlıyorlar. Velit, mezarlıkta ölülerden aldığı baçlarla bir saray yaptırmıştır. Velit, bilâhare Mısırın ve Musa'nın meşhur Firavunu olacak adamdır. Mısır veziri Harunun güzel kızı Zaran da öldüğü için Velit vezirden de yirmi bin akçe haraç istiyor ve alıyor.]

***

Vezirine:

— Git, dedi, o adamı huzuruma getir. Ne kişidir ve bu acip işi neden eder dinliyelim..

Vezir Harun:

— Aman efendim, dedi, ben onun yanına gider de nasıl söz söyler, nasıl onu çağırır ve beraber getirebilirim. Öyle heybetli ve mağrur bir tavrı var ki.. ağzından sade akçe sözü geliyor, başka bir şey söylediği yok. Bu ihtiyar halimde belki bana bir kötülük eder. İhsan buyurun.. merhamet edin. Bu vazifeyi başka bir kulunuza verin.

Hükümdar Kabus bunun üzerine sarayın baş kâhini olan (Haceb) i çağırdı. Haceb çok yaşamış, çok gün ve tecrübe görmüş bir adamdı. Hattâ söylendiğine göre Yakup peygamberin oğullarına yetişmiş ve Yusufun Mısırda vezirliği zamanında bile bulunmuştu.

Hükümdar ona vezir Harun'un söylediklerini anlattı ve:

— Var git bu adamın yanına, dedi, bak bakalım ne biçim kişidir. Hal ve tavrına bir nazar eyle.. Eğer müdara ile söz söylemek lâzımsa öyle yap.. her halde onu huzuruma getir. Bir de ben göreyim ve meramı ne imiş anlıyayım...

Haceb hemen hükümdarın yanından çıktı.

Sarayın has kullarından tepeden tırnağa altın işlemeli libaslar giymiş ve birbirinden güzel elli iç oğlanını da beraberine alarak yola çıktı...

***

Velidin adamları, mezarlığa doğru bir kalabalık geldiğini görünce sevindiler. Fakat kalabalık yaklaştıkça aralarında tabuta benzer bir şey görmediklerinden hemen koşup Velid'e haber verdiler.

Velit ve Haman, Sarayın kulesine çıkıp gelenlere baktılar ve bunların sebepsiz gelmediklerini anladılar.

Velit, Hamana:

— Bunlar.. dedi, sarayın iç oğlanları.. ortalarındaki aksakallı da her halde hükümdarın çok hürmet ettiği bir adam olsa gerek.. bize her halde hükümdar tarafından geliyorlar. Onları lâzımgelen saygı ile karşılayalım...

Haman derhal bütün maiyet halkını mezarlık kapısı ile saray kapısı arasında iki taraflı dizdi.

Mezarlığın ve sarayn kapılarını arkaya kadar açtılar.

Haceb ve iç oğlanları, bu iki taraflı, kara kaftanlı, altın kuşaklı adamların mızrak saflarının arasından geçtiler.

Saray eşiğinde Haman karşıladı.

— Ne arzu ve ne dileğiniz vardır?

Diye sordu.

Haceb bu adamı, vezir Harunun bahsettiği adam sandı:

— Hükümdar tarafından geliyorum.. dedi, sizinle görüşeceğim.

Haman, hürmetle eğildi:

— Hoş geldiniz, dedi. Fakat görüşmek istediğiniz kişi her halde ben değilim, bizim hükümdarımız olan kudretlû Kabristan Kralı Velit Hazretleridir.

Haceb acele ettiğini anladı.

— Evet.. dedi, hükümdarımızla görüşmek istiyorum.. onunla henüz tanışmak şerefine nail olmadığım için yanıldım...

Haman:

— O halde, buyurun.. dedi. Sizi onun huzuruna ileteyim. Ancak maiyetiniz burada kalacaklar...

Haceb, endişeli bir nazarla etrafına bakındı...

Maiyetini beraber de götürmüş olsa bu acip saray içinde ne yapabilirdi?

Hem kendisine gösterilen saygı, hakkında hiç te fena hisler beslenmediğini ispat ediyordu.

— Pekâlâ...

Dedi. Önde Haman.. arkada Haceb, sarayın geniş merdivenlerinden çıktılar ve büyük bir kapının önüne geldiler..

Haman, belinde sarkan kalın bir altın zincirin ucunda kocaman bir altın anahtarı bu büyük kapının deliğine soktu. Kapı açılınca Haceb'in de gözleri hayretten açıldı. Koridorun sağ ve solunda gayet ince al tüllere bürünmüş iki sıra genç kız vardı.

Hepsi de bir boyda, bir endamda olan bu güzel kızların kar gibi beyaz vücutlerinin olgunluk ve dolgunluğu üzerlerini kaplıyan ince ve kırmızı tülün altında göze çarpıyordu.

Çıplak ayaklarına yuva olan sedef takunpalar, ince bellerini saran sırma kemerler... Omuzlarından göbeklerine kadar sarkan çifte örgülü siyah saçlarla cennetin teşrifat memurluğunu yaptıkları hissini veren bu periler arasından geçen ihtiyar Haceb kendini büyük bir salonda buldu.

Salonun ortasına bir taht kurulmuştu.

(Arkası var)

Şehir Haberleri

Halk Bankasının esnafa yardımı

Sandığın faaliyeti daha fazla artırılacak

Halk bankası Umum Müdürü Ata Evcim dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Ata Evcim öğleden sonra İstanbul halk sandığına gelerek akşama kadar orada kalmıştır.

Burada bir hafta kadar kalarak sandığın bütün hesaplarını tetkik edecek, yapılan kredi nesbetlerini gözden geçirecektir.

Bir arkadaşımıza Umum Müdür Ata Evcim şunları söylemiştir:

«— Ankaradan bugün geldim. Burada bir hafta kadar kalarak sandığın hesaplarını tetkik edeceğim. Esnafa daha geniş mikyasta kredi açılması için icap eden tedbirler alınacaktır. Bugüne kadar umduğumuz derecede müracaatler vâki olmadı. Bunun sebeplerini de araştıracağız.

İzmire şimdilik gitmem mevzuubahs değildir. Ankaraya gittikten sonra vaziyet anlaşılacaktır.»

Halk sandığının vaziyeti bundan evvel de yazıldığı gibi iyi gitmemektedir. Bunun içindir ki bazı tedbirler alınacaktır..

Esnafa ve küçük sanatkârlara sandık hakkında komple malûmat verecek broşürler hazırlanması kararlaştırılmıştır. Muhtaç olan esnafa yardımı artırmak için diğer taraftan İzmirde de bir halk sandığı açılması mevzuubahstir.

—o—

BELEDİYE

Gaz kursları dün çalışmıya başladı

Şehrin pasif korunması için halka verilmesi lâzımgelen nazarî ve kısmen ameli malûmat için şehrin birçok yerlerinde zehirli gaz kursları açılmıştır.

Fatih, Beyoğlu ve Eminönü mın takalarında beşer, Üsküdar, Kadıköy, Beşiktaş ve Bakırköyde üçer, Eyüpte iki ve Beykozla, Adalarda birer kurs açılmıştır. Bu kurslara 20 bin vatandaş devam etmeğe mecbur tutulmuştur.

Hastalık, seyahat veya fevkalâde diğer bir mazeret olmaksızın devam etmiyenler 5 liradan 25 liraya kadar ceza göreceklerdir.

Pazarlıksız satış

Pazarlıksız satış kanununa aykırı hareket eden 12 esnafın bu suçu mükerreren işledikleri görülmüş ve buna dir olan kanunun gösterdiği en ağır yani 25 şer lira para cezasına çarptırılmışlardır. Belediye İktısat Vekâletine pazarlıksız satış kanununun neticeleri hakkında da dün bir rapor gönder miştir.

ECNEBİ MEHAFİLDE

Efganistanın Londra elçisi

Efganistanın Moskova Büyük Elçiliğine tayin edilen Ankara Büyük Elçisi Sultan Ahmet Han iki gündenberi şehrimizde bulunmaktadır.

Sultan Ahmet Han'ın dün şehrimizden yeni vazifesine gitmek üzere hareketi mukarrer iken müşarünileyhin seyahati refikalarının hafif rahatsızlığı dolayısile bir hafta tehir etmiş bulunmaktadır.

Freni tutmıyan bir Tramvay

Dün bir otobüse çarptı kapısını kırdı

Evvelki geceyarısı Şehzadebaşında bir kàza olmuş ve frenleri tutmıyan bir tramvay yolda duran bir otobüsün arkasından çarparak kapısını parçalamıştır.

Kazayı yapan vatman Ahmedin idaresindeki 179 numaralı tramvay arabasıdır. Tramvay Şehzadebaşında duran ve müşteri alan şoför Suadın idaresindeki 3103 numaralı otobüse yaklaşınca vatmanın bütün gayretine rağmen frenler tutmamış ve tramvay şiddetle otobüsün arkasına çarpmıştır.

Sadmenin tesirile otobüsün içinde ve arkadaki kapının yanında duran biletçi Halit yaralanmıştır. Otobüsün camları kırılmış kapısı parçalanmıştır.

Biletçi Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, freni bozuk tramvay muayeneye sevkedilmiştir.

—o—

NAFIA İŞLERİ

Tramvay Şirketi ile pazarlık

Bazı gazeteler tramvay şirketi murahhaslarının Ankaraya gittiklerini yazmışlardır. Bu haber doğru değildir. Dün alâkadarlara Belçikadan gelen bir telgrafta tramvay şirketi baş murahhası Spesial'ın yola çıkmış bulunduğu ve Perşembe günü İstanbula vâsıl olacağı bildirilmektedir. Murahhaslar Cuma günü Ankaraya gideren Cumartesi Vekâletle tramvay şirketinin satın alınması hakkındaki müzakerelere başlıyacaklardır.

Bundan bir müddet evvel yapılmış temaslarda bir anlaşmıya varılamamıştı. Çünkü murahhaslar pazarlığa girişmek selâhiyetini henüz elde edememişlerdi. Heyeti umumiye tarafından murahhaslara bu salâhiyet verilmiş olduğundan kat'î bir neticeye varılacağı umulmaktadır.

Bir Şirketle Nafianın ihtilâfı

Nafia Vekâleti ile Cenup demiryolları Türk Anonim şirketi arasında yeni bir itilâfname aktedilmiştir.

İtilâfname mucibince şirketin halihazırda işletmekte olduğu Çobanbey, Nusaybin, Derbesiye, Mardin, Cırablus liman hattı, kısımları üzerinde normal işletmeğe mahsus olarak yeniden yapılacak inşaat ile satın alınacak muharrik edevat tevsi ve ilâve mahiyetinde sayılacaktır. İnşaatın ikmalinden ve Nafıa Vekâletince kabul olunduğu tarihten 50 yıl müsavî taksitte amorti edilecektir.

HERGÜN

Mekteplerimiz

Birkaç hafta var ki, Türk inkılâbı, Hasan Ali Yücel'in şahsında, nesillerin istikbalini avcuna almış bulunuyor.

Ben, on beş yıl geciken bu müjdeyi duyduğum sabah, evimin kapısından daha üzüntüsüz bir baba olarak çıktım.

İtiraf edelim ki, Türk çocuğu, bugüne kadar muhtelif tedris sistemlerinin elinde bir türlü paylaşılamıyan bir hissei şayialı maldı!

Kafalarında, muhtelif mekteplere mensup pedagokların ilhamını taşıyan yarım âlimlerimiz, Türk mektebini, her biri bir başka zihniyetin mayasını katarak, bugüne kadar tağşiş ettiler..

Bizim devrimizin idadî derslerini, şimdi kısmen ilk mektep programında görüyoruz: İşte, Vâhide irca usulile halledilebilecek meseleler artık dördüncü, beşinci sınıf çocuklarının hesap vazifeleri arasındadır.

Şimdi adı fizik olan eski «Hikmet» teki manivelâ bahsi de böyle: Çocuk oyuncağı oluvermiş!

Biz mi pek hantal zekâlı idik, yeni nesil mi pek uyanık, bilmem.. Ancak, maarif muadelemiz şöyle bir netice gösteriyor:

Bugünkü çocuk=dünkü genç

Fakat, aradaki bu büyük farktan başka bir küçük fark daha var: Vâhide irca usulile mesele halline çalışan çocuklarımız henüz kerrat bilmiyorlar!

Manivelâ bahsine gelince, o körpe dimağlara böyle ağır bir yükü kaldır demek, esasen manivelâ kanununa muhaliftir!

İtiraf edelim: Maarifimiz, eski idadî programını yeni ilkmektep programına sokacak kadar büyük bir hüner göstermiştir. Ancak, gösteremediği küçük bir hüner var: Eski idadî mezunları olgunluğunda lise mezunları vere - memek!

Yusuf Ziya ORTAÇ

KÜLTÜR

Maarif tebliğleri için bir usul

Maarif Vekâleti 939 yılı başından itibaren tamimlerini ayrı ayrı ve dağılmış bir şekilde değil «tebliğler dergisi adlı bir broşür içinde vermeğe karar vermiştir. Maarif Vekili tebliğler dergisi her yayın direktörlüğünce neşredilecektir. Bunun ilk sayısı çıkmış ve evvelki gün bütün Maarif mehafiline dağıtılmıştır. Bu dergiler yayın direktörlükçe neşredilmekmekte ve parasız olarak alâkadarlara dağılmaktadır.

Bu derginin gönderildiği her makam ve müessese bunlardan birer nüshasını demirbaş olarak kolleksiyon halinde saklamağa ve imza mukabilinde seleften halefe devredilmeğe mecburdur. Müstacel olduğu için telle yapılan tamimlerin suretleri de bu dergide bulunacaktır.

Şehir Meseleleri

Sinema Fiatleri

Vergiler indirildikten sonra fiatler inecek yerde yükselmiştir

Hükûmetin hayat pahalılığına karşı savaş açtığı şu sıralarda sinemaların da pahalı olduğu gözden kaçmamıştır. Hükûmet bununla mücadeleye karar verince ilk iş olarak kendisi fedakârlık yapmayı döşünmüş ve sinemalardan alınmakta olan ve nisbetleri fiatın yüzde 21 - 28 ni bulan damga, tayyare ve belediye resimlerinin mecmuunu yüzde (10) a indirmiştir.

***

Bundan birkaç gün evvel Maliye Vekâletinden İstanbul Vilâyetine bir tamim gelmişti. Bu tamimi gözden geçirdik. Maliye Vekâleti hulâseten diyor ki:

— Devlet ve hükûmet fiatın ucuzlaması için fedakârlık yaptı. Fakat sinemacılar bu fedakârlığı yapmadılar. Vergiyi indirdik. Fakat bu resimler şimdi halkta değil, sinemacıda kalıyor. Bilet fiatlerinde yapılan tenzilâttan başka, film resimlerinde de % 55 bir tenzilât yapılmıştır. Artık ucuz sinema seyretmek hakkımızdır değil mi? Hayır, böyle olmadı, belediyeler bu fiat tanzim işlerini lâyikile yapmadılar. Yeni kanunun ruhuna ve maksadına göre hareket etmediler. Bilet ücretleri ucuzlayacak yerde birçok vilâyetlerde aksine yükselmiştir. Meselâ Ankara sinemalarında tenzilât kanunundan evvel 4 liralık localar, kanundan sonra 5 liraya çıkmıştır. 70 kuruşluk balkon fiatleri aşağı yukarı buna benzemektedir. Edirnede evvelce fiatler 10 - 15 kuruş iken tenzilâttan sonra 15 - 20 kuruşa yükselmiştir. Vekâlet tamimini şöyle bitirmektedir:

«— Bütün bu misaller devletçe yapılan fedakârlığın tamamen mutavassıtlar elinde gayri meşru bir kazanç temininden başka bir fayda temin etmediğini göstermektedir».

İstanbul Sinemaları

Maliye Vekâletinin tamiminde İstanbul sinemalarından bahis yoktur. Fakat bize haber verildiğine göre belediye bir haftadanberi eski ve yeni sinema fiatleri üzerinde tetkikat yaptırmaktadır. Bu tetkikat sonunda tenzilât nisbetleri tanzim olunacaktır. Tenzilâttan evvel ve sonra İstanbulda birinci sınıf iki sinemanıp fiatleri şöyle değişmiştir. Eskiden: Birinci mevki 35, balkon 45, hususî koltuk 60, locular 250, 350. Şimdi şöyledir: 25, 35, 45, 200, 250.

İkinci vizyon film gösteren sinemalardan birinin fiat listesi (20, 25, 200) iken şimdi: (15, 20, 150) şekline girmiştir.

Bu rakamlar, ilk bakışta bir ucuzluk ifade ederse de hükûmetin yaptığı tenzilât nisbetlerine göre azdır. Hele talebeler ve sübaylar bu tenzilâttan hiç istifade etmemişlerdir.

Eskiden 35 kuruşa balkonda oturan bir talebe veya sübay yine 35 kuruşa ayni yerde oturmaktadır.

Sinemalar her ne kadar Cumartesi ve Pazar günleri muayyen saatlerde halk ve talebe matineleri yapmışlarsa da bunlar çok azdır. Hususile Cumartesi günü saat 13 matinesinden az istifade edilmektedir. Çünkü saat 13 te talebe henüz mektebinde, sübay da kışlasındadır. Pazar günleri saat 11 de yapılan matinelerden istifade etmek için halkın biricik istirahat gününde sabahın dokuzunda sokağa çıkarak sinemaya koşması lâzım gelmektedir.

Hulâsa: Sinema fiatları kâfi derecede ucuzlamış değildir. Kanaatimize göre ücretlerin biraz daha ucuzlaması sinemacıların da lehine olacaktır.

Sinemacı bilet başına kaybedeceği meblâğı fazla bilet satışından telâfi edecek ve sinema meraklıları gittikçe kabaracaktır.

Aslan TUFAN

KÜÇÜK HABERLER

★ Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar dün Eminönü meydanının son şeklini incelemiştir. Vali öğledensonra Vilâyet, Belediye ve Partide meşgul olmuştur.

★ Üniversite Rektörü Cemil Bilsel'in talebelere vermekte olduğu çayların sonuncusu dün bu yıl liseden fakültelere pek iyi derece ile kaydedilmiş talebelere verilmiştir. Bu toplantıra yeni talebeler dileklerini Rektöre anlatmışlardır.

★ Önümüzdeki Cuma günü saat 14,30 da Selim Sırrı Tarcan tarafından Darüşşafaka lisesinde modern olmıyan mevzulu bir konferans verilecektir.

★ Bugün öğleden sonra Türkofis İstanbul şubesinde İstanbul takas tetkik komisyonu toplanacak bir haftalık takas muamelâtını tetkik edecektir.

★ Defterdarların Malmüdürlerine ihtar cezası verip veremiyecekleri hakkında hasıl tereddüd üzerine Maliye Vekâletine bir tamimle bu hakkın defterdarlarda mevcut bulunduğunu bildirmiştir.

Yaşamağa mahkûm!

YAZAN: Mahmud Yesari

— 6 —

Garson, sanatının bütün inceliğini göstermişti:

— Hanımlara bir şey ısmarla!.

Diyordu; bunu, bir «emrivâkî» haline getiriyordu.

Behice, garsonun soruşunu sükûnetle karşılamıştı:

— Beyefendiyi rahatsız etmiyelim.

Bu nezaket, garsonun inceliğini tamamlamıştı. Evet! demekten başka bir şey diyemezdim.

Garson, masanın üstündeki boş tabakları, bardakları sol elinde saklar gibi tuttuğu tepsiye yerleştirdi, kıvrak adımlarla gitti. Biraz sonra, benim masamdaki tabakları, şişeyi, kadehi, bardağı kadınların masasına dizdi.

Masayı düzeltirken, toplarkenki gibi acele etmiyordu. Kadınlara sordum:

— Ne emredersiniz?

Kadınlar, biribirlerinin yüzlerine baktılar. Safinaz, boynunu çarpıtarak eksikli bir sesle:

— Bizi mahcup ediyorsunuz, Beyefendi, dedi.

— Rica ederim, Hanımefendi.

Behice müteredddit duruyordu:

— Biz içtik efendim.

— Birer kadeh daha bir şey içiniz.

Kadınlar, tekrar biribirlerinin yüzlerine baktılar. O zamana kadar hiç lâkırdıya karışmıyan Ferdane, başını kaldırmıştı:

— Birer bira içeriz.

Garson, yüzüme bakıyordu. Behice, bana gülümsedi:

— Ben, Beyefendiye refakat etmek için, bir kadeh rakı içeceğim.

Safinazla Ferdanenin kaşları çatılmıştı. Genç kadın, Behicenin elini tutmuştu:

— Hanım, siz rakı içmeyin.

Behice, hırçın bir baş silkişile doğruldu:

— Yok, keyfime karışmayın.

Ferdane, önüne baktı; Safinaz da gözlerini indirdi.

— Üç kadehle bir şişe rakı getir.

Genç kadın, tekrar başını kaldırmıştı:

— Bana, bir balon bira.

Garson, sessizce uzaklaştı.

Bu üç kadının biribirlerine karşı vaziyetleri ne idi? Biribirlerine ne şekilde bağlıydılar?

Ferdanenin tavırları, pek boynu eğik hizmetçiye benzemiyordu, onun, ailede bir mevkii olacaktı.

Safinaz Hanım neciydi? Ben, onları dinlerken düşünüyor ve içinden çıkamıyordum.

Rakılar gelmişti. Behice Hanım, kadehini doldururken Ferdane, tekrar yalvardı:

— Hanım, bir kadehten fazla içmeyin.

Behice, canı sıkılarak:

— Ferdane, dedi. Allah aşkına keyfimi bozma.

Kadehini göstererek bana gülümsedi:

— Şerefinize Beyefendi.

Rakıyı bir dikişte içmişti. Mezelere dokunmadı, küçük mendilile ağzını kuruladı. Bu tek jest, onun «içkici» olduğunu anlatmağa kâfi gelmişti.

Ferdanenin endişesi nedendi?.. İçkiye bu kadar alışkan bir kadın için, korku yoktu.

Ferdane, Behiceye yanyan bakıyordu, dudaklarının arasından fısıldadı:

— Hanım, bari hızlı gitme.

Bakışlarımdan kuşkulanmıştı:

— Beyefendi, Hanımın iyiliği için söylüyorum.

— Tabiî efendim, anlıyorum, elbette.

— Hanıma içki dokunuyor. Günlerce başını toplıyamıyor.

Behice Hanım, Ferdanenin sözüne hiddetlenmişti kaşlarını çattı:

— Yine başlama, sende bu illettir? Pireyi deve yaparsın.

Ferdanenin de kaşlarının arası buruşmuştu. Ters bir cevap vermemek için dişlerini sıktığı belliydi.

Masadaki bu nahoş hava, beni de sinirlendirmeğe başlamıştı. Safinazın zekâsına ve uyanıklığına hayret ettim. Yaşlı kadın, Ferdaneye göz kırptı:

— Zaten çok oturmıyacağız. Beyefendiden müsaadelerini alır, gideriz. Fazla geç kaldık.

Onların kalkıp gitmelerini, ben, dört gözle bekliyordum. Fakat yarım ağızla olsun, oturunuz? demek icap ediyordu:

— Aceleniz ne efendim? Güzel güzel oturuyorduk.

Kadınlar, gülümsediler:

— Teşekkür ederiz.

Behice, kadehine doldurduğu rakıyı, yine bir dikişte içmişti. Ferdane, bir şey söylemiyor, dik dik bakıyordu.

Masadaki nahoş hava, sinsi çekişme, kafamı bozmuştu. Sarhoş oluyordum. Biraz canlanmak için, arada bir kendimi zorluyordum. Fakat bu zorlayış, beni daha sarsıyor, başım ağrıyor, beni iskemleye perçinliyordu.

Kendi kendime şaşıyordum. Kalabalık yerlerde kadınla gezmeye, kadınla sokağa çıkmıyan ben, nasıl oluyordu da, üç kadınla bir masaya oturuyor, içki içiyordum? Bu kadınlar, benim ne dostum, ne akrabam, ne de sevgililerimdi? Bir saat evveline kadar, onların dünyadaki varlıklarından bile haberim yoktu.

Tesadüfün elinde oyuncak olmak, beni hem kızdırıyor, hem korkutuyordu.

Bir şey gözüme ilişmişti; Safinaz Hanım, hiç içmiyor, bir şey yemiyor görünüyordu. Fakat sessiz, sadasız», hepimizden fazla yiyip içiyordu. İçkiye dayanıklığı da şaşılacak şeydi. Ağzına bir kadeh bile rakı koymamış gibiydi.

Ferdane, Behiceyi kontrolü bırakmıyordu. Dişlerini sıkmasına rağmen, dayanamıyor, söylüyordu:

— Hanım, hızlı gitme. Bozulacaksın.

Çok geçmedi, Ferdaneye hak verdim. Behicenin dili dolaşmağa başlamıştı, lâkırdıları güç anlaşılıyordu. Hiç durmadan, bir bahisten öbür bahse atlıyarak, söylüyor, kahkahalarla gülüyordu. Yan masalardan, bize akbıyorlardı. Kafamın ağırlığı ziyadeleşti, sinirlerim gevşedi de büsbütün hamurlaştım.

Kadınlar, gözüme, silik hayaller gibi görünüyorlardı. Bahçedeki çalgının sesi, karışık bir uğultu gibi kulaklarına doluyordu.

Bu, nekadar devam etti, bilmiyorum. Caddenin ışıkları, bir an gözlerimi kamaştırdı, söndü.

Bir motör hırıltısı duydum. Sağımda, solumda iki ılık vücut var.

Nereye gidiyoruz? Masa başından nasıl kalktım? Nasıl yürüyebildim?

Bunlar, kafamın içinde şimşek gibi çakan ve parlamasile sönmesi bir olan düşünceler, sualler.

Otomobilin sarsıntısı, gittikçe ağırlaşan başımı, büsbütün sarstı, sersem etti. Kendimi salıverdim.

[Arkası var]

Son Telgraflar

Çemberlayn yarın Roma mülâkatını izah edecek

Italya yeni hareketlerde bulunmak için Frankonun zaferini bekliyor

Londra, 16 (A.A.) — Çemberlayn, Roma müzakerelerinin neticelerini Sir John Simon ve Sir Samuel Horre'a bildirecektir. Mumaileyh, kabinenin Çarşamba günü yapacağı içtima esnasında, müzakereler hakkında mufassal malûmat verecektir.

Hükûmet mahfellerile sıkı temas halinde bulunan mahfellerde söylendiğine göre Çemberlayn, bütün müşkilâta rağmen yatışma siyasetini takip etmeğe azmetmiştir.

Ayni mahfeller, Roma müzakerelerinin İngiliz nazırlarına İtalyan taleplerini olduğu gibi öğrenmek fırsatını verdiğini beyan etmektedirler. İtalya, büyük Britanyanın bütün hayatî menfaatlerine taallûk eden muhtelif meselelerle meşguldür. Bu meseleler şunlardır:

İtalyanın Cibuti vesair Fransız toprakları üzerindeki emelleri, Süveyş kanalının idaresi, İspanyol harbi, Kenya, Südan ve şarkî İtalyan Afrikası hudutlarının tahdidi.

Roma müzakereleri yakın veya uzak bir istikbalde bu meselelerin birkaç tanesinin halline yardım edebilir. Elverir ki böyle bir sureti tesviye İngiltere ile İtalya arasında daha samimî münasebetler tesisine imkân versin.

Roma, 16 (A.A.) — Reuter ajansının muhabiri bildiriyor:

Siyasî mahfellerde söylendiğine göre bugün bütün gazetelerin iktisap ederek ilk sahifelerine geçirdikleri İnformazione Diplomatica'nın Mussolini'ye atfedilen makalesi, Fransaya karşı ciddî bir ihtar mahiyetindedir. Bu makale ile Frandaya son dakikada İspanya hükûmetini kurtarmak için yeni bir gayret sarfetmemesi tavsiye edilmektedir.

Diğer taraftan ayni mahfeller, İspanya harbinin bitmesini şiddetle arzu eden İtalyanın, kendisini Francoya yeni bir yardımda bulunmağa mecbur addederek esasen hükûmsüz saydığı ademi müdahale itilâfını feshedebileceğini ilâve eylemektedirler.

B. M. Meclisinin dünkü toplantısı

Ankara, 16 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Faik Öztrakın riyasetinde toplanmıştır. Celsenin açılmasını müteakip Antalya mebusluğuna seçilen Cezmi Erçin, Elâzığ mebusluğuna seçilen Fethi Altay, Siirt mebusluğuna seçilen Naki Ekmen'in mazbataları tasvip edilmiş, Fethi Altay ile Naki Ekmen and içmişlerdir.

Ruznamede bulunan maddelerden adlî evrakın posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasiyle tebliğine ait kanun lâyihasiyle Türkiye - Hollanda ve Türkiye - Yugoslavya ticaret muahedelerine merbut protokollerde yapılan tadillerin tasvibine mütedair kanun lâyihaları ikinci müzakereleri yapılarak kabul edilmiştir.

Büyük Millet Meclisi müteakip içtimaını Çarşamba günü aktedecektir.

Tekaüt kanunu hakkında

İki kanun arasındaki nisbetsizlik soruluyor

Ankara 16 (Hususî) — Müstakil mebuslardan İzmir mebusu Halil Menteşe Meclis Reisliğine bir sual takriri vermiştir. Bu takririnde eski kanunla tekaüt olanlarla yeni kanun hükümleri mucibince tekaüt maaşı alanlar arasındaki nisbetsizliğin izalesi için hükûmetin ne düşündüğünü sormakta ve bu hususta Maliye Vekilinin izahat vermesini istemektedir.

Alaylara İstiklâl madalyesi

Ankara, 16 (Hususî) — İstiklâl harbindeki vaziyetine göre alayların sancaklarına birer İstiklâl madalyesi verilmesi hakkında hükûmet meclise bir kanun lâyihası verdi.

Başvekil İktısat Vekâletinde

Ankara, 16 (Hsuusî) — Başvekil bugün öğleden evvel İktısat Vekâletini ziyaret etti ve bir buçuk saat kalarak Vekille görüştü.

Muamele vergisinde muafiyet

Ankara, 16 (Hususî) — Münhasıran el tezgâhlarında dokunan yünlü ve pamuklu kumaşları ütüleyip katlıyan müesseselerle kürk ve av derileri boyacılarının muamele vergisi muafiyet liteine ithalleri İcra Vekilleri heyetince kararlaşmıştır. Bu karar geçen Temmuz ayından muteber olacaktır.

Bone Halifaks meselesi

Cenevre, 16 (A.A.) — Fransa Hariciye Nazırı Bonnet ile İngiltere Hariciye Nazırı Lord Halifaks, burada uzun uzadıya görüşmüşler ve dün gece yemeği beraber yemişlerdir.

Fransız ve İngiliz Hariciye Nazırları konseyin bugünkü ve yarınki toplantılarında bulunacaklar ve yarın akşam Paris ve Londraya hareket edeceklerdir.

150 milyon marklık kredi mukavelesi imza edildi

Berlin, 16 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Yüz elli milyon marklık kredi mukavelesi bugün saat 12 de Hariciye Nezaretinde müsteşar Baron Weizaecker ve orta elçi Clodius ile Hariciye umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu ve Antalya mebusu Cezmi Erçin taraflarından samimî bir hava içinde imza edilmiştir.

İstatistik Umum Müdürlüğü

Ankara, 16 (A.A.) — Bay Celâl Atayburın Ziraat Vekâleti müsteşarlığına tayini dolayısiyle açık bulunan İstatistik Umum Müdürlüğüne Umum Müdür Muavini Sabit Aykut Vekâleten tayin olunmuştur.

Halebin Türkiyeye terki Görüşülüyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

yük bir Arap devleti teşkil etmesini tasavvur ederlerken Türkiyeyi tatmin etmek üzere Halebi Türkiyeye terketmeyi Londra konferansında teklif edeceklerdir.

Bu teklifin ve bu tasavvurun nasıl bir netice vereceğini bilmiyoruz. Fakat Halep ve havalisinde büyük bir Türk kesafetinin mevcudiyetini Berutta toplanan Arap ricalinin hatırlamış olmaları şüphesiz memnuniyete değer.

Müfti ve Londra konferansı

Kudüs, 16 (A.A.) — Mutedil Arap mehafilleri, Yuvarlak Masa konferansında Arapları temsil etmek üzere münhasıran müfrit elemanlar intihap edilmesini endişe ile karşılamaktadırlar.

Davar gazetesi, münhasıran büyük müftiye taraftar olan kimselerin konferansa davet edilmesi neticesinde halkın nazarı itibara alınmıyarak İngiltere hükûmeti ile müfritler arasında bir uzlaşma husule gelmesinden endişe etmektedir.

Müddeiumumî diyor ki:

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

«Bu yazıyı yazanların mütaleasına müracaat edilmesini ve bir muhbir şeklinde isticvap edilmelerini..» emir buyurduklarını beyan eylemişlerdi.

Başvekilin bu yüksek direktiflerile memuriyetimiz, tahkikile meşgul bulunduğu tahkikatın tenviri maksadile, İstanbul Müddeiumumiliğine bir istinabe talimatnamesi göndermiş ve bu hususta yazı yazan muharrirlerin celbedilerek muhbir sıfatile malûmatlarına müracaat edilmesini istemiştir.

İstanbul Müddeiumumiliği memuriyetimizin bu isteğini yerine getirmiş ve bu hususta yazı yazan muharrirlerin ifadelerini alarak, istinabe evrakını bize göndermiş bulunmaktadır. İstanbul gazetelerinin bazılarında intişar eden ve bizim tahkikile meşgul bulunduğumuz hâdisedeki tahkikata nazaran bilmediğimiz noktalarla, bunlara verilen cevaplar hakkında efkârı umumiyeyi tenvir etmeyi faydalı görüyorum.

Bilfarz «Yeni Sabah» gazetesi: Ekrem König'in İstanbula geldiğini ve vapura o zaman yüksek bir mevki işgal eden bir zatın girerek Ekreme namı müstearla bir pasaport tedarik etmek suretile kaçırmış bulunduğunu ve hâdisede elyevm mebus bulunan üç kişinin de isimleri geçtiğini ve bu işde bazı eski devlet memurlarının da rol oynadıklarını yazmış idi.

Gazetenin sahibi bulunan Ahmet Cemaleddin Saracoğlu, bu hususta İstanbul Müddeiumumisine vermiş olduğu ifadede, yazıyı kendisinin yazmadığını, İbrahim Hakkı Konyalı ile Murat Sertoğlunun yazdıklarını, bu hususta kendisinin ne bir malûmatı, ne de bir delili olduğunu beyan etmiş.

Murat Sertoğlu ise, yazının «Bazı eski devlet memurlarının rol oynadıkları bir hâdise» başlığını kendisinin koyduğunu, memur kelimesinin bir yanlışlık eseri olarak yazıldığını, yazıyı İbrahim Hakkı Konyalının yazdığını, kendisinin hâdise hakkında bir delil ve malûmatı olmadığını ileri sürmüştür.

İbrahim Hakkı Konyalı ise kendisinin hiçbir malûmatı olmadığını, yazıyı Murat Sertoğlunun kendisine vermiş olduğu notlar üzerine yazdığını başka hiçbir malûmat ve delili bulunmadığını beyan etmek suretile yazı hakkındaki bilgisini, işi tamamile inkâr eden Murat Sertoğluna atfetmiştir.

Diğerlerinin verdikleri ifadeler de bunlara müşabih bulunmaktadır. İfadelerine müracaat edilen bütün muharrirler, tahkikatı tenvir edebilecek ne bir delil, ne de bir ipucu gösterememişler, hâdise hakkındaki malûmatı ve kendilerinden aldıklarını ve yazılarını «böyle olabilir» tarzında tahminlerle yapmak suretile yazmış olduklarını ifade eylemişlerdir. Bunların bütün ifadelerini, biribirine benzedikleri için, burada zikretmekte bir fayda görmiyorum.

Görülüyor ki, sayın Adliye Vekilinin Parti Grupu içtimaındaki beyanatı haricindeki neşriyat, muharrirlerin indî tahminlerine ve daha doğrusu gazete satışını temin etmek gibi ticarî bir maksat ve gayeye matuf bulunmaktadır.

Efkârı umumiyeye bu ciheti vâzıh ve kat'î bir surette ifade ederken, bazı gazetelerde münteşir «sekiz ay akdem keşfedilmiş olan bir işin neden bu kadar müddet bırakıldığı» hakkındaki suale de cevap vermek isterim.

Ceza usulü muhakemeleri kanununda, bir iki hal müstesna olmak üzere, gıyabî muhakeme usulü mevcut değildir. Firarî olan bir şahsın davası, müruru zaman haddine kadar o şahsın aranmasile iktifa olunarak bırakılır. Ekrem Köniğ'in firarî bulunduğu anlaşılması üzerine, firar ettiği anlaşılan mahalden iadesi istenilmiş ve neticeye intizar olunmuştur. Gelen cevaplar suçlunun arandığına mütedairdir. «Bulunmamıştır» tarzında kat'iyet ifade eden bir malûmat gelinciye kadar da dava, neticelendirilemiyecektir. Ancak böyle resmî bir malûmata sahip olunduktan sonradır ki, halen mevkuf bulunan şeriki cürmün davası tefrik edilerek mahkemeye tevdi edilecektir. Bu cihetin de efkârı umumiyece, bu suretle bilinmesi faydalıdır.

Sorguya çekilen muharrirler kimlerdir?

Ankara Müddeiumumisinin İstanbul Müddeiumumiliği tarafından muhbir sıfatile sorguya çekildiklerini söylediği gazetecilerin isimleri şunlardır:

«Yeni Sabah» sahibi Cemalettin Saracoğlu, «Yeni Sabah» muharrirlerinden Murat Sertoğlu, «Tan» gazetesi sahiplerinden Zekeriya Sertel, «Tan» gazetesi muharrirlerinden İbrahim Hakkı Konyalı, «Haber» gazetesi sahibi Rasim Us, muharrir Nizamettin Nazif.

MESELELER

İğreti meslekler

Yazan: İsmail Hakkı BALTACIOĞLU

Genç adam; dünyaya geldin, ananın kucağında kaldın, ilk okula gittin, sonra liseyi bitirdin, şimdi de Üniversite'desin. Fakat, hiç düşündün mü, kendini niçin bulamadın?.. İşte bu yazım kendini niçin bulamadığına cevap vermiye çalışacak.

İnsan için kendini şaşırmak tehlikesi ana kucağında iken başlar.— Şu ana kucağı ne iyi, hem de ne kötü bir çevredir! Bilmem hangi pedagog çocuklara daha dünyaya gözünü açar açmaz müselles, murabba ve mustatil gibi muntazam şekillerin gösterilmesini istiyordu. Böylelikle onların kafasını daha ilk günlerden başlıyarak düzgünlüğe, denliliğe alıştırmayı düşünüyordu! Hattâ daha ileri giden gebe kadınların güzele bakmasını, gülmesini, elma yemesini istiyen halk inançları bile yok mudur? Bu inançların ilmî değerleri bir tarafa, içinde taşıdıkları bir gerçek payı var ki, yabana atılacak bir şey değildir: Ana rahmi, ana kucağı ilk talihlerin, ilk kaderlerin dağıtıldığı yerdir.

Annelerin yaptığı iyi veya kötü telkinler bütün hayatta müessirdir. — Bahçıvan fidanın henüz sürer iken dalını alır, birini sağa, ötekini sola doğru yatırır ve her birini dümdüz bir tele sıkıca bağlar. Yukarı doğru gitmek yapılışında olan bu fidan sağa ve sola doğru uzamıya ve kalınlaşmıya başlar. Sonunda da öylece kalır. Ağaç yaş iken eğilir derler, terbiye de bir «eğitim» dir. Ananın çocuğu üzerindeki tesiri de tıpkı böyledir. Ana çocuğum tüccar olacak, sinema artisti, yıldız olacak... der ve bunları -ne olacağı ve ne olmak istiyeceği hiç belli olmıyan- çocuğa, düşünmiye ve karar vermiye hazır olmadığı bir çağda der! Ana çocuğunu telkinler. Bu telkinler çok tehlikelidir. Gerçi tohumun çimlenebilmesi için tarlaya yalnız atılması değil, vaktinde atılması gerektir. Tohum geç atılırsa kurur, erken atılırsa çürür!..

Vakitsiz telkinlerin eseri insanı iğreti mesleğinden iğrendirmek olabilir. — Düşünün ki çocuk ruhu telkine çok elverişlidir. Çünkü henüz bomboştur. Bir de anası, babası onun gözünde her şeydir. Öyleyse küçük yaşta alınan bir fikir bir «kuvvet-fikir» olur ve bütün hayatta insanı zorlar durur. İşin daha kötüsü şudur: Bu peşin ve ezber inançlar başka cinsten fikir ve inançların alınıp hazmedilmesine engel olurlar. Onun için iyi bir ana ve babaya yakışan hareket çocuğun meslek şahsiyeti henüz doğmadan ona iğreti bir meslek şahsiyeti eklememektir. Ezberlenmiş fikirler olduğu gibi ezberlenmiş şahsiyetler de vardır. Ezberlenmiş fikirleri nasıl anlamıyarak belliyorsak, ezberlenmiş şahsiyetleri de öylece kullanmadan taşırız.

İ. Hakkı Baltacıoğlu

Müstemleke meselesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

görüşeceği zaman Polonyanın müstemleke istiyeceğinin şüphesiz olduğunu yazmakta ve bu taleplerin Şubatta Kont Ciano Varşova'ya geldiği zaman tedkik edileceğini ilâve eylemektedir.

Sıra Sabuna Dokunmadan

Para İhtirası

Bazı insanların bir türlü anlıyamadığım ihtiraslarından biri de paraya olan müthiş ihtiraslarıdır. Ne kadar insan var ki bütün diğer hava ve heveslerini tatmin edecek ve kendilerini ömürlerinin sonuna kadar refah, hattâ israf içinde geçindirecek servetlere sahip olmalarına rağmen, yine de biraz daha fazla, daima bir parça daha para sahibi olmak için ne yapacaklarını, daha doğrusu ne yapmıyacaklarını bilmezler. Bunlar, içlerini Tenya adı verilen solucanlar kaplamış hastalar gibi, yedikçe iştahları açılır, iştahları açıldıkça yer ve böylece daha çok yemek isterler.

Elli yaşından sonra milyonlar kazanmış adamın mevcut nakdile geriye kalan ömrü arasındaki nisbetsizliği düşünecek yerde şişmeğe başlıyan göbeğine, çukurlaşan çizgilerine, sinirlerinin günden güne gevşiyerek çürük ipler haline gelmesine bakmadan hâlâ altına hücum etmesi hakikaten acınacak bir manzaradır.

Fakat bu acınacak, daha doğrusu, manyak para hastalarının bir kısmı var ki, onlar acınacak olmaktan da çıkarak âdetâ iğrenç hale gelir. Bunlar bir kere paranın cilâlı meyline oturduktan sonra, artık nereye gittiklerini düşünmeden ve nereye kadar düşebileceklerini tahmin edecek asgari zekâları da olmadığı için kendilerini alabildiğine kapıp koyverenlerdir.

İşte ne zaman bunlardan birine rastlasam, gayriihtiyarî gidip iki elimle yakasına yapışır ve:

— Hey Allahın budalası! Mevcut ev ve apartmanlarının sayısını ona, yirmiye, yüze, hattâ bine çıkarsan dahi sanki ne olacak? Muhterem zevcenin on parmağına on pırlantadan fazla taksan ve bütün vücudünü banknotlara sarsan ne çıkacak? Ne o, ne sen değişmiyecek değişmiyecek olduktan ve her ikinizin maddesine bütün dünyanın serveti bir çare bulmağa yaramadıktan sonra, bu kadar paraya tapmak ve bu derece küçülmek, maskara olmak niçin?

Niçin mi? Çünkü ikbal ve servet, ayni zamanda hamakate mâni değildir de onun için!

A. N. KARACAN

İspanya boğuşması

[Baş tarafı 1 incide]

sahil boyunca cebrî yürüyüşe devam ederek bu şehirden on beş kilometre şimale doğru dün akşam ilerlemiş bulunuyordu.

★

Saragossa, 16 (A.A.) — Franko umumî karargâhının bir tebliğinde, dünkü Pazar günü yapılan harekâtta iki yüz bin nüfuslu bir kıt'anın işgal edildiği ve sahil boyunca elli kilometrelik toprağın zaptolunduğu bildirilmektedir.

İngiltere ile Amerika Japonyaya nota verdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

müşterek noktalara işaret etmektedirler.

Ayni mehafil, her iki memleketin dokuz devlet muahedesi ile tarif edilmiş şekilde Çindeki haklarını muhafaza etmekte olduklarını ve Japonyanın tasavvur ettiği şekilde yeni bir vaziyet tahaddüsüne muhalefet edeceklerini beyan etmektedirler.

Tokyo, 16 (A.A.) — İyi malûmat almakta olan mehafil, Japonyanın İngiliz ve Amerika notaları karşısındaki hattı hareketini şu suretle telhis etmektedir:

1 — Bu notalar, İngiltere ile Amerikanın Uzak Şarkta Japonya tarafından tesis edilmek istenilen yeni nizamı kabul hususunda imkânsızlık içinde bulunmakta olduklarını göstermektedir.

2 — Japonya, cevap vermekte istical etmiyerek müsait zamanı bekliyecektir.

3 — Bununla beraber B. Arita, İngiliz ve Amerikan sefirlerine B. Konoye'nin 3/11 ve 22/12 ve kendisinin 19/12 tarihli beyanatları hakkında - İngiliz notasının talebi veçhile - mütemmim izahat verecektir.

— 5 —

— Hüseyin ağaya sorar mısınız? dedi. «Hem ressama bu işi yapsın olur mu hiç! demekle ne kastetmel istiyor. Bu sözden bir çok manalar çıkabilir.

Korucu birdenbire şaşırmıştı: Ürkek nefeslerle müddeiumumiye bakarak yalvarır gibi ellerini uzattı:

— Aman bey, öyle her sözüme mana koşmayın, cahil adamın biriyim ben.

Genç kız, bu sözler üzerine geniş bir nefes almıştı. Avukatının koluna dayanarak inler gibi bir sesle:

— Müddeiumumî adamcağızı şaşırtıp ağzından aleyhimde yürümiye yarıyacak sözler almak istiyor,

Avukat sesini çıkarmadı.

Reis korucuya şahitliğinin kâfi görüldüğünü söyledi. Bu sırada yine müddeiumuminin sesi duyuldu. Vak'a mahalline imdadı sıhhî ile yetişen polislerin dinlenemsini istiyordu. Teklifi kabul edildi ve reis mübaşire polis Rıfkı ile Yaşarı çağırmasını emretti. Biraz sonra mahkeme salonuna bir polis giriyordu. Öbürü hasta olduğu için rapor göndermiş, kendisi gelmemişti. Gelen polisin ismi Yaşardı. Uzun boylu, yüzü çiçek bozuğu genç bir adamdı. İsmine, yaşına, mesleğine ait lâzımgelen ilk sualler sorulduktan sonra vak'a mahalline gittiği zaman gördüklerini anlatması istendi. Yaşar hiç kekelemeyip, duyuyordu. Gittiği zaman ressamı kanlar içinde yerde bulmuştu. Genç kız yanında elinde silâh, baygın yatıyordu. Yalnız bu polis biraz geveze adamdı. Sözünü bitirirken kendi mütaleasını da söylemeyi unutmadı. Genç kıza müstehzi müstehzi bakarak:

— Reis bey, dedi, biz bu işlerin içinde pişmiş insanlarız. Suçlu ile suçsuzu iyi fark ederiz. Ben ressamı bu kızın vurduğuna elimi basarım. Zaten avucunda tuttuğu silâh bunu iyice gösteriyor. Silâhta bir kurşun eksikti. Sonra hastanede bu eksik kurşunu ressamın arkasından çıkardılar.

Reis «kâfi» demese idi, polis belki daha bir çok anlatacaktı. Çekilip giderken yüzünde yaptığı işten memnun mağrur bir hal vardı.

O gittikten sonra reis azalarla yine başbaşa vererek konuştu. Sonra suçlunun avukatına döndü:

— Akif Cemal beyin ikinci bir ifadesinin alınmasına keşif raporu... Onun da ifadesi korucununkine u-

polis Rıfkının da dinlenmesine karar vererek mahkemeyi gelecek ayın on beşine talik ediyorum, dedi.

Avukat ayın on beşine bırakılmasına biraz itiraz ederek davanın daha kısa bir güne alınmasını istedi.

Fakat reis on beşinden evvel başka davalar olduğunu ileri sürerek isteğini reddetti. Sonra azalarla beraber ayağa kalkarak, yan kapıdan çıkıp gitti. Müddeiumumî de kalkmış, kâğıtlarını toplamakla meşguldü.

Mahkeme biter bitmez hemen dinleyiciler arasında gürültü başlamıştı. Herkes «mahkûm olacak!», «olmıyacak!» gibi bir çok fikirler yürütüyor, biribirlerile bu yüzden kavga eder gibi münakaşa edenler görünüyordu. Ayni zamanda hepsinin gözleri suçluda idi.

Avukatı olduğu yerde hareketsiz taş gibi duran genç kıza «haydi!» diye, fısıldadığı zaman o silkinir gibi bir hareket yaparak döndü. Boğuk bir sesle:

Bu kalabalığın arasından geçerken öleceğimi sanıyorum.

O böyle konuşurken Polis yanına yaklaşmıştı. Genç kız onu görünce, başını önüne eğdi. Fakat sonra birdenbire sert bir hareketle kaldırdı. Dudaklarının arasından: «Ancak suçlular başlarını böyle utançla eğerler» diye, mırıldandı ve başı öyle dimdik yukarda, büyük kahve rengi gözleri etrafa ateşler saçarak yürüdü. Polis yanında gidiyordu, arkasında Avukatı vardı. Onlar geçerken halk geri geri giderek yol açtı ve birdenbire herkes sustu. Koca salonda çıt yoktu. Bu biraz da hürmete benziyen bir sükûttu, bu genç, güzel kızın omuzlarında taşıdığı ağır ittihama rağmen eğmediği mağrur başı herkes gayri ihtiyarî bu hissi telkin ediyordu.

Genç kız Avukatı ve Polisle beraber Adliyenin taş merdivenlerini inerken bütün yolunda bulunanlar yerlerinde durup hayretle bakıyorlar, koridorlardan telâşla o-

O sırada merdivenlerden iki kadının sür'atle indikleri görüldü. Genç kız tam Adliyenin büyük kapısından dışarı çıkıyordu ki, kadınlar ona yetiştiler. Kadınlardan ihtiyarca olanı kendisini görünce olduğu yerde donmuş gibi kalan kızı kucaklayıp öpmiye başladı. Hem onu kollarından sıkıyor, hem de: «Ah benim zavallı yavrum, bahtsız Ferda» diye inliyordu.

Genç kız ihtiyar kadının kollarında hareketsiz, sapsarı kalmıştı. Öteki genç kadın ağlamamak için dudaklarını ısırarak kocası olan Avukatın koluna yaslanmıştı. İhtiyar kadının genç kızı kolay kolay kollarından bırakamıyacağını anlıyan polis bir hal çaresi bulmasını ister gibi avukata dönmüştü. Avukat da etraflarındaki kalabalığın sür'atle büyümiye başladığını farketmişti. Kaşlarını çatarak koluna yaslanmış duran kadına döndü:

— Anenin yaptığı çılgınlık Hacer, diye, mırıldandı.

Genç kadın ona muztarip gözlerle bakarak cevap verdi:

[Arkası var]

Hikâye

Sevgiliyi beklerken

Yazan: Mahmut YESARİ

I

»Canı İclâlciğim;

«Biribirimizi görmiyeli neler oldu, bilsen, neler? Söyliyeceklerim öyle birikti, öyle birikti ki...

«Bu karda, kışta, Şişliden Erenköyüne gelinir mi, kardeş? Halbuki, seninle dertleşmiye pek, pek çok ihtiyacım var...

«Burada, Allah eksik etmesin, eş, dost, tümen tümen... Amma, birine açılabilirsen açıl!..

«Ruhî, asabî bir buhran geçiriyorum, İclâl. Bu yaz, Florya'da, Altınkumda güldüklerimiz, eğlendiklerimiz, fitil fitil burnumdan geldi. Kudret Salimi tanırsın; bir gün stadyomda tesadüf etmiştik de, sana takdim etmiştim. Ne terbiyeli, uslu bir çocuğa benziyordu...

«Ah, kardeş, aldanmışım. Meğer insanlar, bilhassa erkekler, hiç de göründükleri gibi değil... Başı önünde, uslu zannettim de yüz verecek oldum... Ah! Biz kadınlar, hep böylevizdir; kendi biçareliğimizi, zavallılığımızı unutuverir, etrafımıza acırız...

«Kudret Salim, yere bakan, yürek yakanmış... Yüz buldukça şımardı; artık, ele, avuca sığmıyor; kimseden, bir şeyden pervası yok... Ne yapacağımı şasırdım... Kocam farkına varacak diye ödüm kopuyor...

«Dün gece Vedialarda toplanmıştık. Ben bir yere giderim de, Kudret Salim oraya gelmez olur mu?.. Zaten gölge gibi, her zaman peşimde.. bir dakika ayrıldığı yok ki...

«Büyük salonda, üç masa, pokere otordular. Ben, evvel ahir oyundan haz etmediğim için yandaki küçük salona çekildim. Kudret Salimin de benimle beraber geldiğini söylemiye, bilmem hacet var mı?

«Allahtan, yalnız değildik; Afife, Perran, Süreyya, Sabit de yanımızdaydı. Ne vesileydi, pek hatırlayamıyorum, onlar, bir aralık tekrar büyük salona gitmişlerdi. Kudret Salim inanılmaz bir cüretle bana yaklaştı; ellerimi tuttu; dudaklarımdan öpmek istedi. O dakikada helecandan düşüp ölmediğime hâlâ hayret ediyorum.

«— Ne yapıyorsun Kduret; kendine gel! dedim. Şimdi biri içeri giriverirse mahvolurum...

«Fakat, kime söz dinletirsin? Yalvaran, ağlıyan bir sesle cevap verdi:

«— Artık tahammülüm kalmadı...

«Asıl mahvolan benim! ne olur? Biraz bana acı... Bir gün, bir an benim ol... Bir an, kollarımın arasında bayıl.. bu bana yetişir. Ondan sonra ölsem de gam yemem...

Söylüyor, söylüyordu:

«— Bunu bana vadediyor musun «Haydi vadet... Yarın için vâdet... Yarın akşam İstanbuldan gidiyorum... Haftalarca, belki de aylarca seni göremiyeceğim...

Bu haber beni şaşırtmıştı:

«— Sahi mi? Şaka söylüyorsun!

«— Şaka değil; yarın akşam saat sekiz buçukta hareket ediyorum.

«— Nereye gidiyorsun?

«— Şirketin bazı isleri icin İzmir, Konya, şöyle bir dolaşacağım.

«— Ne kadar kalacakısn?

«— On beş gün sürer.

«Düşünüyordum; çocuğu ümitsiz, kırık, perişan göndermek istemiyordum.

«Sana itiraf ediyorum İclâl, ben o dakikaya kadar hislerimi tahlil etmemiştim; tasavvurumdan çok, pek çok seviyormuşum!

«Sabah için randevu verecektim; lâkin, aksi gibi terzime, maniküre, doktora söz vermiştim!

«Görüyorsun ya, hayatî mecburiyetler hislerimize bile tahakküm ediyor! Zavallı Kudret, boynu bükük bekliyordu:

«— Yarın kabil değil! dedim. Fakat sana vâdediyorum; seyahatinden döndüğün gün, bana telefon et... Olmaz mı, yavrum? Nasıl, gönlün hoş oldu mu?

«Bir ayak sesi duyarak birbirimizden ayrıldık... İşte İclâlciğim, bu, sana anlatacağım hikâyelerden bir tanesi; fakat en ruhlu, en canlısı...

«İnkâr etmek neye yarar? Evet, Kudret Salim'i seviyorum!.. Ona verdiğim sözde duracağım... Aşkın ne büyük bir kuvvet olduğunu şimdi anlıyorum ve bunu bana tattırdığı için Kudret'e minnettarım. Onun avdetini öyle sabırsızlıkla bekliyorum ki... Gözlerim yolda, İclâl!..

«Sen de şahitsin ya, biz kadınlar hep böyleyizdir; aşkımızda samimî oluruz ve sevdiğimize, bütün kalbimizle bağlanırız...

«Sana bu hikâyenin mabadını tabiî yazacağım!.

«Gözlerinden, binlerce hasret busesi...»

Perizad

II

«Canım İclâlciğim,

«Bu mektubumu yazarken, teessürden, helecandan, ellerim titriyor. Bundan evvelki mektubumu yazalı on beş gün oluyor, değil mi?

«Dün sabah telefon çaldı; garip bir hissikablelvukula koştum. Telefon eden Kudretti; saat beşte buluşmak üzere sözleştik. Kalbim bir kuş gibi çırpınıyordu. İçim içime sığmıyordu.

«Saat bire gelmemişti; giyinmiye başladım. Tasavvur et; aceleden, tuvaletimi çabucak bitirdim; daha doğrusu, kaşlarımı, kirpiklerimi, dudaklarımı, tırnaklarımı yarım yamalak düzelttim; kırdım, sardım, iki buçukta evden çıktım.

«Pastahaneye girdiğim zaman saat üç vardı. Bir köşeye büzüldüm, bekliyordum. Kapıya yakın masalardan birinde de sarışın, şirin yüzlü bir genç oturuyordu. Dakikada bir, kâh saate, kâh kapıya bakmasından onun da benim gibi birini beklediğini anlıyordum.

«Pastahanenin saati dördü çalarken, sarışın genç, uzun uzun içini çekti; çok beklemiş ve beklemekten yorulmuş bir adam bezginliğile ayağa kalkmıştı. Yüzü öyle mahzun, bakışları öyle mahzundu ki, kalbim kanadı, kanadı.

«Aşkın ne zalim bir ateş olduğunu ben de biliyordum; o dert, o hicran, bana da yabancı değildi. İçimde bir merhamet uyandı; teselliye koşmayı, aşka bir hürmet borcu bildim. Yerimden kalktım, sarı-

(Arkası 7 inci sayfada)

"NİÇE,, NİN SON YILLARI ve DELİLİĞİ

Büyük adam bir aralık büsbütün çıldırmış, Allah olduğunu bile iddiaya başlamıştı

Yakın zamanlara kadar, meşhur Alman filozofu Frederik Niçe'nin son seneleri ve bilhassa deliliği hakkında esaslı bir malûmat yoktu. Geçen sene, Der Kranke Nietzsche» (Niçe'nin hastalığı) isminde Almanca neşredilen bir kitap, bu ciheti tamamile aydınlattı.

«Niçe'nin hastalığı» ismindeki kitapta, filozofun deliliği ve deli yaşadığı son on senelik hayatı hakkında mevsuk malûmat vardır. Bu malûmatın mevsuk olmasının sebebi, filozofun annesinin, oğlunun en vefakâr arkadaşı olan profesör Overbek'e yazdığı mektuplara istinat etmesidir.

Bu kitaptaki mektuplar Niçenin hastalığını ve son senelerini söylece tespit etmeketdir:

1889 senesi iptidasında, Türen'de Karlo Ümberin caddesinde şöyle garip bir hâdise cereyan etmiştir: Bir arabacı, arabasını çeken beygiri kırbaçlarken, orta boylu, keskin bakışlı, pos bıyıklı bir adam ilerliyor; beygirin başını, yüzünü öpmiye başlıyor ve heyecanla bağırmıya başlıyor. Bu hali gören birçok meraklılar oraya toplanıyor. Bunların içinden yalnız otelci David Fino bu garip adamı tanıyor:

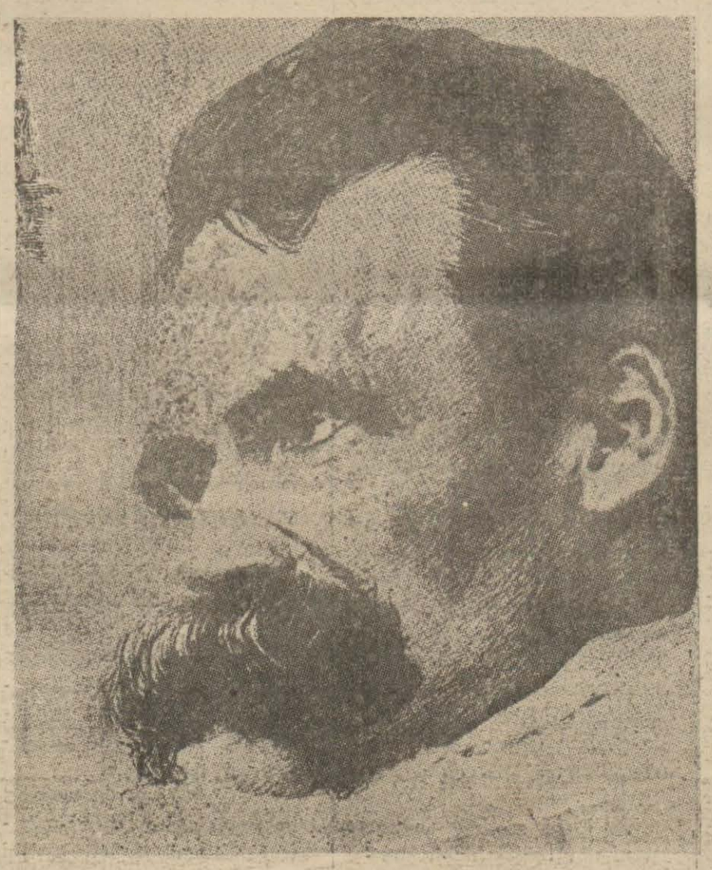

Meşhur Alman filozofu Niçe

— Bu, birkaç aydanberi Türen'de bulunan felsefe profesörü Frederik Niçe'dir, diyor, filozofu alıp oteline götürüyor ve bir yatağa yatırıyor.

Niçe, iki gün ve iki gece kendine gelemiyor. Kendine geldiği zaman, yine saçmalamıya başlıyor, Kendisisinin şair Pradon, kah mimar Kambic, olduğunu söylüyor ve bir cinayet işlediğinden bahsediyor. Sonra mevzuu değiştirerek Viktor Emanuel, Kardinal Antonelli, prens Öjen olduğunu ve sırf kendi cenazesinde bulunmak üzere Türen'e geldiğini ileri sürüyor. Otelden, postahaneye, istasyona koşuyor, her önüne gelene, kendisinin kıyafetini değiştirmiş allah olduğunu iddia ediyor.

Türen Hükümdarı

O sırada, meşhur ruhiyatçı Sezar Lombrozo'da Türen'de bulunuyor ve «deha ile belâhet arasında münasebat hakkındaki tetkikatını ikmal etmiş olduğu halde Niçenin hali dikkatini celbetmiyor; çünkü tanışmadıkları için biribirlerile temas ta değildirler.

Alicenap Fino, filozofun hastalığı ile alâkadar oluyor, vaziyet, Bâl şehrinde bulunan Niçenin arkadaşı ilâhiyat profesörü Overbek'e mektupla bildiriyor.

Overbek, Türen'e geliyor, filozofun bütün eşyası olan bir tahta karyolayı, bir kanapeyi, iki sigara masasını ve bir banyovu sattıktan sonra arkadaşını alıp Bâl'a götürüyor. Bu sırada Niçe'nin ihtiyar annesi de geliyor. Niçe, annesini:

— Benim, Türen hükümdarı olduğumu biliniz!

Diyerek selâmlıyor.

Annesi, Niçe'yi alıyor, uzun bir seyahate çıkıyor. Filozof, bu seyahatte, daima saçmalıyor ve dövünüyor, anne, oğlunu iyi edemiyeceğini anlıyor ve İyena'da bir timarhaneye yatırıyor.

Umumî felcin başlangıcı

Niçe'nin hastalığı çabucak teşhis ediliyor: Umumî bir felcin başlangıcı:

Filozofun annesi ile kız kardeşi madam Elizabet Förster bu teşhisi kabul etmiyorlar, onun beyin yorgunluğuna tutulduğunu, hastalığını çabucak geçireceğini iddia ediyorla r.Bu yüzden, hastanın etrafında anne ve kız kardeşile, doktorlar ve dostlar arasında acıklı bir mücadele cereyan ediyor.

Bu mücadele sırasında, araya eski bir zabit giriyor Niçe'yi kendisine bıraktıkları takdirde çabucak iyileştireceğini söylüyor.

Niçe, 1890 senesinde timarhaneden alınıyor. Ondan sonra geçen on senelik hayatını, annesinin evinde ve onun ihtimamı altında geçiriyor.

Niçe, bir müddet, bu zabitle geziyor, fakat iyi olmuyor. Bu zabitin bütün gayreti, filozof hakkında bir kitap yazmak istediğine atfediliyor.

Niçe, bundan sonra, bir çok kimselerin elinde tecrübe oyuncağı oluyor. Annesi, nihayet, oğlunu doktorların ve şifa vericilerin elinden kurtarıyor.

Annesi, yetmiş yaşında olduğu halde, borçlanarak, her sıkıntıya katlanarak oğluna bakıyor. Kitaptaki mektuplarda Niçe'nin hayatı çok güzel, çok doğru ve çok müessir bir şekilde tasvir olunmuştur.

Okuyanlar ve hiç bir şey okumayanlar

24 bin kişiden rey toplayan anket

Yeryüzünde her gün gazete okuyanların sayısı belki yüz milyondan fazladır. Mecmua, kitap okuyucusu da milyonları bulur. Bu kariler ne okur, neden hoşlanırlar?

Dünkü «Suya Sabuna Dokunmadan» fıkramızda bensedilen anketi Fransız muharrirlerinden Andre Düma, yapmış ve okuyucularına, edebî zevklerine dair bir sual sormuş; onlardan yirmi dört bin cevap almış.

Bu yirmi dört bin kişinin sekiz bini her nevi romanları, beş binden fazlası tarihi, dört bini polis hikâylerini ve üç bin iki yüzü dinî yazıları, üç bin yüzü de felsefeyi sevdiklerini bildirmişlerdir.

Bu neticeden bahseden bir Fransız fıkra muharriri:

«Ciddiyetinden emin olduğum bu istatistik, okuyucuların, başkalarının maceralarını okurken kendilerini unutmaya hizmet eden romana karşı büyük alâka gösterdiklerini anlatıyor. Şüphesiz, maceraya meclûbiyet insan kalbinin ezeli zâfıdır. Bu zevkin isası, mukadderatın nasıl cereyan ettiğine ve neticelendiğine meraktır. İtiraf etmelidir ki, sinema, bu hususta, meraklıları romandan ziyade tatmin etmektedir.

Yalnız bir hâdisenin ruhlarda uyandırdığı akisleri tasvir etmiye lüzum görüldüğü zaman, romancı, sinemaya faikiyetini elde eder. Çünkü o, kendimizin bile haberdar olmadığımız sırlarımızın anahtarını elinde bulundurmaktadır. Hayatta, başka sualler de cevap ister. Bunları da dinî ve felsefî eserler tatmin eder. Macera ile ciddî fikir arasına tarih zevki karışır. Tarihte, hem roman, hem de tiyatro mazemesi vardır. Bu yirmir dört bin kişi içinde, yalnız iki yüz kırk kişi, hiçbir şey, hiçbir kitap okumadıklarını, hayatla karşı karşıya bulunmakla iktifa ettiklerini bildirmişlerdir.»

Muharrir, bu kitap okumıyanlara işaret ederek:

— Acaba, bunlar da hayatı olduğu gibi görüyorlar mı?

Sualler ? Cevaplar

Emlâk ve Eytam Bankası ne zaman, niçin tesis edilmiştir?

Osmanlı hükûmeti zamanında Yetimler idaresi vardı. Tesis maksadı anası ve babası olmıyan ve servet sahibi olan çocukların paralarını muhafaza etmek, nemalandırmaktı. Teşkilâtı noksan olan bu idare yerine 1926 senesinde 20 milyon sermaye ile Emlâk ve Eytam Bankası tesis edildi. Bankanın bugünkü işi yalnız yetimlerin servetini muhafaza ve tenmiye değildir. Gayrimenkul mukabilinde para da ikraz ederek banka muamelâtı yapmaktadır.

★

İlk gazeteyi çıkaran millet kimdir?

İlk gazete Çinliler tarafından neşredilmiştir. İsmi Pekin gazetesidir.

İlk tahsil mecburî olduğuna göre çocukları her yaşta mektebe vermek mümkün müdür?

Hayır. Maarif Vekâleti yedi yaşında küçük çocukların mekteplere girmesini menetmiştir. Ancak bu yaştan küçük çocuklar ana sınıflarına devam edebilirler.

★

İlk mektep muallimi olmak için ne gibi evsaf lâzımdır? Ve muallim istediği yerde muallimliğini yapamazı mı?

Ya bir muallim mektebi mezunu olmak, yahut liseden mezun olarak ehliyetname imtihanında kazanmak lâzımdır. Muallim memleketin hangi tarafında olursa olsun, tayin edildiği yere gitmek mecburiyetindedir.

Sinema

Suzan ve İhtiyarlar

Valt Dizey'in meşhur ihtiyarlar ile Polet Godar'ı göreceğiz

Pamuk Prenses filmi Londrada bir sene oynandı. Şehrimizde büyük bir rağbet kazandı. Bu film, meşhur (Miki Fare) nin mebdi Valt Dizney'in elinden çıkmıştır. Onun çizdiği Yedi İhtiyar filmi artistleridir. Şimdi bu Yedi İhtiyar tipinden ve Polet Godar'ı güzelliğinden istifade edilerek «Suzan ve İhtiyarlar» ismi altında yeni bir filim çevrilmektedir. Yukarıki resim bu yeni filmde bir sahnedir.

Sinema haberleri

Véra Korine, Charles Vanel, Lisette Lanvin, Roger Duchene «La-Burgade Sanvage» filminde rol alacak yıldızlardır. Bu filmin musikisi Michelet hazırlamıştır.

★

Greta Garbo uzun bir istirahatten sonra tekrar çalışmaya başlıyor. Artistin ilk filmi pek yakında çevrilmesine başlanacak olan ve Melchior Hengyel'in bir piyesinden filme çekilen «Ninotshka» dır.

★

1938 de Fransız stüdyolarında 120 film çevrilmiştir. 1939 da bu rakamın iki yüzü bulacağı tahmin ediliyor. Fakat şurası da muhakkak ki en mühim nokta fazla filim çevirmek değil iyi film çevirmektir.

Madeleine Carrolli Holivuttan Parise gelmiştir. Yıldızların içinde inceliği ve zarafeti ile meşhur olan güzel san'atkâr Pariste birkaç hafta kalacak ve Şubatta Holivuda avdet ederek orada iki film çe-

Artist karikatürleri

İren Dün

verecektir. Bu filmlerden birinde Fred Mac Murray ve Shirley Ro ona refakat edeceklerdir. Bu filmin ismi Café Sociey'dir. Diğer havacılığa aittir. Madeleine Carrolle yazın da bir Fransız filminde alacaktır. Artist, bunun kendisini çok memnun edeceğini söylemiştir.

Güzel Yıldız Fotoğrafları

«Danyel Daryo» geçende şehrimizde oynanarak büyük bir rağbet

SPOR

Kayak sporunu Canlandırmak lâzım

Avrupanın her tarafında kış sporlarına devam ediliyor

İsviçrede sık sık yapılan yarışlardan biri

Şehrimizde bir İlkbahar havasını andıran bugünler Avrupada hararetli bir kayak sporu çalışmasile geçmektedir. Merkezî Avrupada hattâ yakın komşumuz Balkanlarda müteaddit kayak ekipleri biribirlerile karşılaşmak için saatlerce ve hattâ günlerce dağ zirvelerinde muntazam çalışmalarına ve derecelerini artırmalarına gayret ediyorlar, buna mukabil memleketimizde en çok tabiî şartların mevcut olmasına rağmen henüz ne hususî bir teşebbüs ve ne de beden terbiyesi direktörlüğünün resmî bir hazırlığına agâh değiliz.

Karlarla örtülü tepede kayakcıların izleri

Kış sezonunun en iyi ve Avrupanın en rağbetli sporu için Bursadaki Uludağda birkaç senedenberi yapılmış olan (Kayakevi) (Kayakoteli) birkaç sporcunun münferit ziyaretinden başka bir işe yaramıyacak kadar ihmal edilmektedir. Erkekli kadınlı her vatandaşın eğlence zevkini dahi olsa tatmin için bu spora rağbet etmesi lâzımdır. Yakın bir zamanda ve çok müsait bulunan önümüzdeki Kurban bayramında Yeşil Bursanın güzel Uludağında kayak sporlarını beynelmilel eğlence ve temaslarını görebilmek tahmin edildiği kadar zor, külfetli bir iş değil bilâkis frenklerin bu iş için kurulmuş federasyonları sayesinde gayet kolay bir hale getirilmiştir.

Bu temiz sporun ne kadar faydalı ve eğlenceli olduğunu koyduğumuz resimlerden anlamak çok kolaydır.

Bu fırsatı kaçırmıyalım!

İngiltere Millî Futbol takımı yakında Balkanlara geliyor

Futbbolun mucidi İngiliz Millî takımı önümüzdeki Mayıs ayı içinde Avrupada yapacağı üç millî temas için hazırlıklarına başlamıştır.

İngilizler 17 Mayıs 939 da ilk defa olarak İtalyan millî takımile Romada karşılaşacaklardır. 20 Mayısta Belgratta Yugoslavya ve 27 mayısta Bükreşte Romanya millî takımı ile karşılaşacak olan futbol hocalarımızı hudutlarımıza kadar sokulmuşken memleketimizde de bir futbol temasının temininin zor olamıyacağını düşünerek bunun organizasyonunu futbol federasyonundan bekliyoruz

Kayak; Avrupada çocukların bile yapabildikleri bir spor

KARIŞIKLIKLER

Bu cüce 1918 senesinde Madridde doğmuştur. Anası, babası normal insan oldukları halde kız kardeşi de cücedir. Fakat yeryüzüne böylesi ne gelmiştir, belki ne de gelecektir. Çünkü resmini gördüğünüz Pol'un boyu şu gördüğünüz resimden on santim daha uzun, yani 49 santimetro murabbıdır. Pol barlarda numara yapıyor. Daha doğrusu kendisine bir eş bulamadığı için kız kardeşi olan cüce ile de evlenmiştir. Yuvarlak resim izdivaç merasimini gösteriyor!....

• • • • •

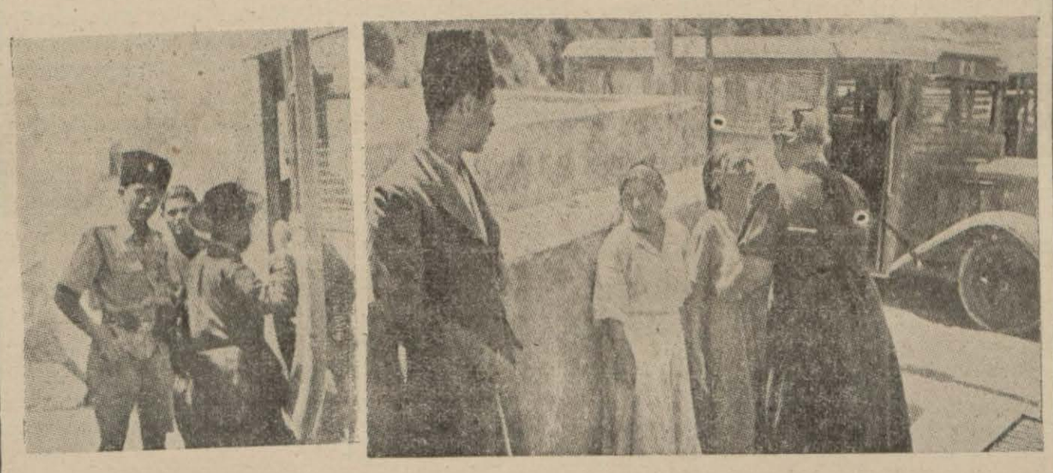

Filistinde, İngilizlerin bütün gayretine rağmen mücadele devam ediyor. Resmimiz Filistinin ikî şehrinde yerli memurların kontrollerini ve şaşkın bir halde muhacerete hazırlanan bir Müsevi ailesini

Avrupada moda yalnız salonlara ve sokaklara, ev kıyafetlerine has değildir. Bir de kar sporları modası var ki, bu moda diğerlerinden geri kalmamakta ve kadınlar kış sporları için her an değişen modalara tâbi olmaktadırlar.

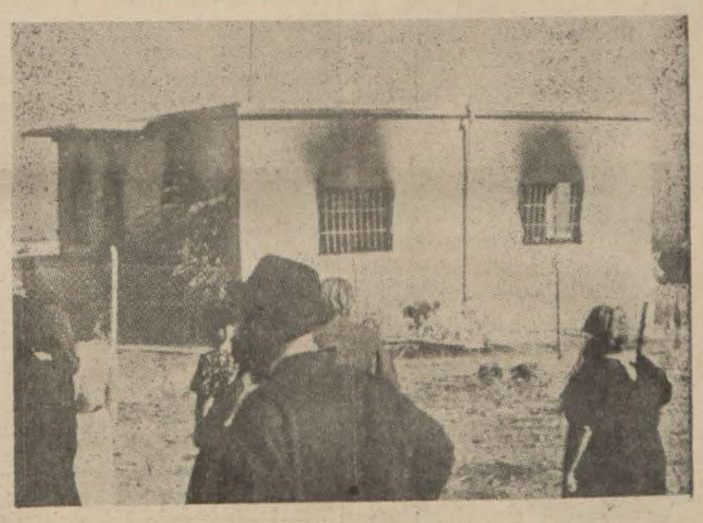

Filistinde Yahudiler ne yapacaklarını şaşırmış gibi bir haldedirler. Onları bu toprağa davet eden ve bu toprağa nüfuzu olan İngilizler iken Filistinde ekseriyeti teşkil eden Araplar Yahudileri istemiyorlar. Onları kovmak için silâha, bombaya sarılıyorlar. Fakat Yahudiler de boş durmuyor. Yukarıda Yahudi evlerinden birinin müdafaası için etrafında alınan tertibatı ve silâha sarılan bir

Hergün biraz mizah

Çocuk — Müdür bey affedersiniz, 114 Ekrem bugün gelemiyecek. Çok hastadır.

Müdür — Peki, bana telefon eden kim?

Çocuk — Babam telefon ediyor efendim!...

— Doktor içki içtikçe nefesim tıkanıyor. Halbuki içkiden de vaz geçemem.

— Öyle ise nefes almaktan vazgeç...

— Bu yatak ucuz ama yine iki üç sene dayanır madam, ömrünüzün sonuna kadar rahat rahat yatarsınız...

— Annenden iki elma kaptığını gördüm, birini bana ver...

— Peki ama iki de tokat atacakmış, birini git, iste...

Bir genç nişanlısını ve annesini yaraladı

Taksimde bir köfteci dükkânında garson olarak çalışan Mustafa isminde bir genç Feriha ile nişanlanmıştır. Feriha annesi ile Tarlabaşında Yağhane sokağında oturmaktadır. İlk zamanlar araları çok iyi olan nişanlılar son zamanlarda hernedense biribirlerinden soğumuşlardır. Mustafa bu soğukluğun nişanlısının annesinden geldiğini zannetmektedir. Evvelki gece vazifesinden geç vakit ayrılarak eve gelen Mustafa, Feriha ile annesini görmüş ve birden son derece hiddetlenmiştir.

Öfkeli bir halde başlıyan münakaşa büyümüş ve Mustafa eline geçirdiği bıçakla sevgilisini ve annesini hafif bir surette yaralamıştır. Feryat üzerine yetişen komşular ve zabıta memurları Mustafayı yakalıyarak Adliyeye teslim etmişlerdir.

Ceviz satışı

Ceviz satışı çok iyi gitmektedir. Almanyadan mütemadiyen talepler vaki olduğundan ceviz fiatlerinin bugünkü fiatını geride bırakacağı umulmaktadır. Nitekim fiatler cinslerine göre; 56 kuruştan 59 kuruşa kadar yükselmiştir.

Kabuklu ceviz ihracatı mevsim geçmiş olduğundan durmuştur. Fakat dahilde satış hararetli devam ediyor

EV KADINI

Cildinizin güzelliğini istiyorsanız

Gıdanıza dikkat ediniz. Cilt te kalp ve ciğer gibi en mühim azalarımızdan biridir

Bazı kadınlar yüzlerine sürdükleri bütün losyonlara, kremlere, yaptıkları tedavilere rağmen yine ciltlerinden şikâyet ederler ve artık kendilerine yapılan tavsiyelere dudak bükmiye başlarlar. Nihayet hiç bir şeyin ciltlerinin sıhhatini iyi edemiyeceği neticesine varırlar.

Bunlar, bu hükme varırken acaba yedikleri fazla yağlı, biberli, buharlı ağır yemekleri ve bu yemeklerin ciltlerinin üzerinde yapmakta olduğu büyük tahribatı hiç akıllarına getirmezler mi? Böyleleri eğer iyi bir deriye malik değillerse bu, yine kendi suçlarıdır.

Ciltte vücudümüzdeki en mühim azalardan biri gibidir. Kalbimiz, ciğerimiz gibi.. O büyük bir sadakatle vazifesini yaparak sıhhatimizin ne halde olduğunu bize bildirir. Butonlar, kırmızılıklar, siyah noktalar, yağlı bir cilt.. bütün bunlar zararlı, fena bir şekilde gıdalandığımızı gösterirler. Şu muhakkak ki, derimizde gördüğümüz bozukluğun başlıca sebebini yemeklerimizde aramalıyız.

Güzel bir deri ile zengin bir mutfaktan, yani bu ikisinden birini seçmesini biliyor musunuz? İşte mesele buradadır.

Eğer yemeğinize dikkat eder, sade, hazmı ağır olmıyan şeylerde gıdanızı aramıya kalkarsanız bunun her şekilde faydasını, bilhassa cildinizde bir mucize yarattığını göreceksiniz.

Cilt için haricî itinayı da tamamile bırakmak doğru olmıyan bir şeydir. Yalnız bu haricî itinalar daima çok basit, sade şeyler olmalıdır. Evvelâ derinizi tanımıya ehemmiyet veriniz. Onun yağlı mı, kuru mu? yahut ne tarafı kuru, ne tarafı yağlı olduğunu bilmeniz lâzımdır.

Kuru ciltleri lanolin hulâsasından yağlı bir kremle, yahut bir cilt yağı ile gıdalandırmak lâzımdır. Yağlı ciltleri ise tabiî hale getirmek için kullanacağınız çareler çok basittir: Sabah, akşam iyi bir sabunla, sıcak su ile yüzünüzü yıkamak. Yağlı ciltler ekseri kirli ve kederli bir manzara arzederler. Böyle derileri canlandırmak için parmaklarınızla pek şiddetli değil, fakat seri bir şekilde tokatladıktan sonra sıcak ve soğuk sonra sıcak su ile biribiri arkasına yıkayınız. Bu deriyi canlandırmıya, ona tazelik vermiye yarar.

NOTLAR

Neden, için

Hamamlara verilen su fiatleri yarı yarıya indirilmiş. Acaba hamam ücretleri inecek mi? Zannetmiyoruz. Nasıl ki, sinemalara ait olan vergilerden de büyük tenzilât yapıldığı halde sinema ücretleri geçen sene ne ise bu sene de aşağı yukarı aynıdır.

Halbuki vergilere, resimlere küçücük bir zam, fiatlerin derhal artırılmasını intaç ediyor. Neden? Hayatı ucuzlatmak için bu küçücük rakamlara dikkat etmek, kontrol etmek lâzımdır.

692 Evlâdı ve torunu olan bir Çingene

Varşovada Bogumila isminde bir Çingene 118 yaşında ölmüştür. Bu adam hayatında beş defa evlenmiş, beş erkek ve eskiz kız çocuğu olmuştur. Bu çocukları 52 torun, torunları 240 çocuk ve torunlarının çocukları da 400 evlât yetiştirmişlerdir ki, bunların yekûnu 692 ye çıkıyor.

118 yaşındaki bu Çingene ayni zamanda falcı imiş ve meşhur Rasputinin 1917 senesinde ne vakit öleceğini söylemiş. Fakat torunlarının sayısını da falında okumuş olacak ki, bu evlât ve torun ordusuna tahammül edebilecek kuvveti kendinde bulmuş ve bu 118 senelik yaşı göze almış...

İhtiralar Sarayı

Fransanın bu mühim müessesesi fevkalâde enteresandır

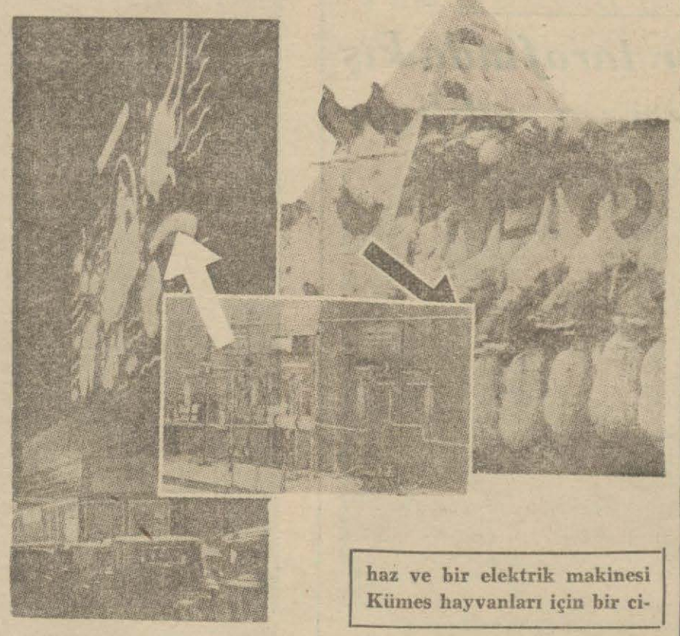

haz ve bir elektrik makinesi Kümes hayvanları için bir ci-

Fransanın payitahtı Pariste bir ihtira sarayı vardır. Bu saray 1937 Paris Sergisinden miras kalan dikkate şayan bir müessesedir. Bunu tesisten maksat, bugünkü medeniyetin âmili olan büyük keşifleri ve ihtiraları gözönüne koymaktır.

Paris Enstitü azasından, Nobel mükâfatını kazanmış olan Profesör Jan Peren diyor ki:

«Biz, mesleki ne olursa olsun herkese faydalı ve kıymetli olan ilim ve fen kültürünün zevkini ve bu kültürün inkişaf ettirdiği vuzuh, münakaşa doğruluğu ve serbest hüküm meziyetlerini halka yaymak istiyoruz.»

Bu makaleyi iktibas ettiğimiz Fransızca mecmua:

«Birçok Fransızlar bu sarayı ziyaret etmediler. Birçokları da burasını, bir şey anlamıyarak yalnız bakmakla gezdiler. Biz, bu müessese-ye dikkati celbetmek için, orada teşhir edilen fen ve ilim harikalarından nümuneler göstermek istiyoruz. Biz, buradaki her şeyi göstereceğimizi, onlar hakkında her tafsilâtı vereceğimizi iddia etmiyoruz. Yalnız, «ihtiraat sarayı» nın amelî bir şekilde vücude getirilmediğini, orada bir şey anlaşılmasına imkân olmadığını, birçok tecrübelerin beşerin terakkisi üzerindeki nüfuz ve tesirini gösteremediğini söyliyenlerin iddialarını reddetmiye çalışıyoruz.

«Keşfiyat sarayı, köklerini kitleye daldıracak bir halk üniversitesi mahiyetini alacak, hiç değilse her ziyaretçiyi kâşiflerin ve muhterilerin dostu yapacaktır.»

Dedikten sonra, derç ettiği şekillere dikkati celbediyor.

Şekillerden biri, sebze ve meyvaların ıslahı için tetkikat yapan bir makineyi, diğer bir şekil de, kanser tedavisi için lâzım olan «sun'î radyo - eleman» elde eden muazzam elektrik cihazını gösteriyor.

Mecmuadan aldığımız iki resimden biri, kümes hayvanlarının ıslahına yarıyan tecrübe cihazıdır. Diğeri de telsiz telgraf, radyo ve televizyon tecrübeleri yapan bir elektrik makinesidir.

Otomobil kazası

Mütekait doktor Behiç adında bir zata dün Taksimde bir otomobil çarpmış, ve bacak kemiğini çatlatmıştır. Kazazede adliye doktoru tarafından muayene edilmiştir. Kazayı yapan şoför aranmaktadır.

Sağlık öğütleri

Tifoya, Kara Hummaya tutulmamak istermisiniz

(Tifo) hastalığı sağlam insanlarda çok defa hafif geçer. Çürük insanlarda bazı kere çok şiddetli olur. Bu cihetle her hastalığa karşı gelmek için (sağlam vücutlü) ve (kuvvetli bünye) sahibi olmağa çalışmak gerektir. (Tifo) ya yakalanmamak için aşağıya yazacağım tavsiyeleri (can kulağı ile) dinlemeli, tamam yapmalı, evhama, kuruntuya kapılmamalı. Ondan sonra da Allaha tevekkül olmalı.

1 — Akıllı insan düşmanına karşı silâhlanır, hazırlanır, değil mi? Biz de en büyük düşmanımız olan (tifo) ya karşı aşılanarak hazır bulunmalıyız.

2 — Kuvvetli, zalim, insafsız düşman sizi silâhsız, hazırlıksız bulursa öldürür değil mi? (Tifo) mikropları da böyledir. Vücudünüzü çürük, aşısız, silâhsız bulursa ruhunuza (ölüm fermanını) okur.

3 — Aşısız insanın vücudüne birkaç tane mikrop girerse, pek kısa bir zamanda milyarlarca yavrular hâsıl olur.

4 — İstanbulun olur olmaz sularına emniyet etmeyiniz. (Bendlerden gelen) (Kırkçeşme) gibi suları hiç içmeyiniz. Mutlaka (iyi su) içiniz. (Memba) lardan, pınarlardan temiz damacanalara sıhhî bir surette doldurulan sular temizdir. Şifalıdır. Elverir ki birçok işlere karışan (hilekârlık) saikasile size (yağmur suyu), (sarnıç suyu) veyahut (karışık su) vermiş olmasınlar.

4 — Fıçılar içinde satılan (iyi sulara) çok emniyet etmeyiniz.

5 — (İyi su) elde edemezseniz, bulduğunuz suyu temiz bir kapta kaynatınız ve ağzı kapaklı şişelerde saklayınız. Bu sudan içeceğiniz zaman temiz bir bardağa koyunuz. Sonra bu suyu diğer bir boş bardağa boşaltınız. Birkaç defa bardaktan bardağa bu suyu aktarma ederek havalandırdıktan sonra içiniz.

6 — İyi ve temiz su bulamazsanız, temiz bir bardakla hafif ve çok açık bir çay içiniz.

7 — Çok sinirli, çarpıntılı olanlar da çay yerine ıhlamur içebilirler.

8 — Her meyvayı (kaynar su) ile veyahut iyi sularla defalarca yıkamak lâzımdır.

9 — Meyvaları hoşaf, komposto halinde yemek te gayet sıhhîdir ve daha tedbirlidir.

10 — Herkesi imrendiren yeşil salatalıklar, sebzeler çok defa (tifo) nun ve bar sakta yaşıyan türlü türlü kurtların, böceklerin beraketli membalarıdır. Pis, mikroplu sularla yıkanırlar. Bu cihetle salatalığa yarıyan her yeşil otu iyi veyahut kaynamış sularla defa defa yıkamalı veyahut kaynar suda haşlıyarak salata yapmalı.

Lokman HEKİM

BORSA VE PİYASA HABERLERİ

GÜNLÜK PİYASA

Av derileri

Av derileri piyasasının birkaç gün evvel açıldığından bahsetmiştik. İhracatçıların en büyük ümidi Amerika piyasasıdır. Böyle olmakla beraber, henüz bu ümidi takviye edecek mahiyette bir hareket görülmüş değildir. Maamafi, bu ifade, av derileri piyasası hakkında bedbin bir ifade diye telâkki edilmemelidir. Çünkü piyasa yeni açılmıştır.

Anadolunun muhtelif yerlerinden piyasaya av derisi gelmektedir. Fakat miktar pek çok değildir. Çünkü Anadoluda kış hafif geçtiği için av derisi az miktarda tedarik edilmiştir.

Hububat piyasasına gelince, fiatlarda bir tahavvül yoktur. İhracat bakımından da buğday piyasasında kayde değer bir hareket görülmemiştir. Türkiye - Yunanistan arasında yeni ticaret anlaşmasının tatbiki, hububat piyasasında büyük bir alâka uyandırmıştı.

Kuru ve yaş meyva piyasası hararetlidir. Fındık ve cevizlerimize karşı Amerikadan talepler devam etmektedir. Yakın senelere kadar, Amerikalılar cevizlerimize karşı bu derecede talep olmamıştı.

Yaş meyvalara gelince, Almanların bu sene cenup vilâyetlerimizden 80 bin sandık portakal alacağından bahsedilmişti.

Sovyet Rusyanın nekadar portakal alacağı belli değildir.

Vaziyeti hülâsa etmek lâzımgelirse ihracat piyasası en hararetli bir devresindedir. Bilhassa İzmir, Mersin limanlarında faaliyet çoktur.

Piyasa Haberleri

Pirinç fiatleri yükseldi

Pirinç piyasasında muameleler hararetli bir şekilde devam etmektedir. Talebin fazlalığı fiatlara tesir lara büyük bir istek gösterilmektedir Taebin fazlalığı fiatlara tesir etmiş, Tosya cinsi pirinçler 21 kuruştan 24 kuruşa kadar yükselmiştir. Gelen mallar daha ziyade İzmire ihraç edilmektedir. Tosya birinci mallar, 24, ikinci mallar, 22 - 23, Bursa ekstra ekstra mallar: 26 kuruştan satılmaktadır.

Yapağı piyası

Yapağı piyasası canlı gitmektedir. Yün yapağı ve dabakhane malları dahil olduğu halde 1100 balye satılmıştır. Bu satış yerli ve ihracat içindir. Yapağı ve yün fiatleri şöyledir:

Trakya ve mümasil kıvırcık mallar: 62 - 65, ikinci cins kıvırcık mallar ve dağlıç 50 - 60, birinci kalite Anadolu malları 50 - 51, dabakhane malları 53 - 55, muhtelif menşeli ikinci kırkım yıkanmış yünler: 72 - 75 kuruş arasındadır.

Susam piyasası

Susam piyasası durgundur. Bu hafta içerisinde muameleler değişmez fiatler cereyan etmiştir. Alıcılar piyasada azalmış olduğundan fiatler bir miktar düşmesi beklenmektedir.

Kuşyemi fiatları yükseldi

Kuş yemi fiatleri 15 para kadar yükselmiştir. Bu yükselişe sebep, isteklerin fazla ve devamlı olmasıdır. Avrupanın muhtelif merkezlerinden bu hafta içerisinde mühim siparişler alınmıştır. Vaziyet bu şekilde devam ettiği takdirde fiatlerin biraz daha yükselmesi memuldür.

PARA BORSASI

ANKARA

16-I - 939

		KAPANIŞ
1	STERLİN	5.91
100	DOLAR	126.40
100	FRANK	3.3325
100	LİRE	6.65
100	İSVİÇRE	28.5575
100	FLORİN	68.69
100	RAYİŞMARK	50.74
100	BELGA	21.3675
100	DRAHMİ	1.0775
100	LEVA	1.555
100	ÇEKOSLOVAK	4.335
100	PEZETA	5.91
100	ZLOTİ	23.9475
100	PENGO	25.02
100	LEY	0.9025
100	DİNAR	2.8275
100	YEN	34.5025
100	İSVEÇ	30.4275
100	RUBLE	23.87

ESHAM ve TAHVİLÂT

Türk borcu I peşin	19.375
Ergani	19.75
Sıvas - Erzurum III	19.20

SEBZE FİATLARI

	Kuruş	S.
Kır domatesi	15	—
Çalı fasulyesi	40	—
Bakla	60	—
Bezelye	20	—
Lâhana	1	50
Pırasa	2	—
Ispanak	2	—
Yer elması	4	50
Şalgam	2	—
Havuç	2	—
Enginar	15	—
Karnabahar	5	—
Yeşil salata 100	20	—
Pancar	2	—
Maydanoz	—	—

Sanayi Hareketleri

Fabrikatörler arasında anlaşmalar

Bundan birkaç gün evvel pamuklu dokuma fabrikaları arasında esaslı bir anlaşmaya ihtiyaç olduğundan bâhsetmiştik. Çünkü fabrikalarımız, biribirlerinin neler yaptığından haberdar değildir. Bu yüzden, çeşit itibarile fabrikalar arasında sürpodüksiyon denilen hâdiseler zuhur etmektedir. İktisat Vekâleti Sanayi Umum Müdürlüğü fazla istihsale mâni olmak için, tedbirler ittihaz eder. Halbuki fazla istihsale, daha esaslı bir surette mâni olmak için fabrikatörleri bir araya topluyorduk. Bir anlaşmaya ihtiyaç vardır. Bu anlaşma nasıl olabilir? Geçenlerde İktısat Vekâleti Sanayi Umum Müdürlüğü, kaput bezi ihtikârına mâni olmak için, kaput bezi imal eden fabrikatörleri, Ankaraya davet etmişti. Bu davette verilen karar üzerine fabrikaların kaput bezi istihsalâtının artırmasına karar verilmiş, fiatlar üzerinde anlaşmalar yapılmıştır. Hasılı kaput bezi fabrikatörlerinin Sanayi Umum Müdürlüğünde toplantı yapması, kaput bezi sanayii için hayırlı neticeler vermiştir. Demek oluyor ki, muhtelif zümrelere mensup fabrikatörler arasında bu tarzda toplantılar yapılırsa sanayi şubelerinin daha salim bir surette çalışmalarını temin edecektir. Pamuklu dokuma fabrikaları arasında anlaşmaya ihtiyaç olduğu gibi, yünlü mensucat trikotaj fabrikaları arasında da anlaşmaya ihtiyaç vardır.

Nitekim çorap fabrikatörleri, Millî Sanayi Birliği vasıtasile birleşerek, Avrupadan mütehassıs getirmek, müşterek bir boya ve ütü santralı yapmak için, bir kooperatif teşebbüsüne girişmişlerdir.

EV EKONOMİSİ

20 kuruşa çavdar ekmeği!

Çavdar, buğdaydan daha ucuz olduğu halde, çavdar ekmeği daha pahalıdır. Halbuki bu sene zürraın elinde de fazla miktarda çavdar kalmıştır. Çünkü çavdar ihracatı pek az olmuştur. Vaziyet böyle olduğu halde, şehrimizde çavdar ekmeğini yalnız pastacı ve sütçü dükkânlarında lüks bir madde gibi satıyorlar. Hakikî çavdar ekmeği 20 kuruşa satılmaktadır. Halbuki 20 kuruşa satılan çavdar ekmeklerin çoğu arpa ile karışıktır. Buğdaydan daha ucuz olan çavdar ekmeği 20 kuruşa satıldığı halde, bu derece kâr kâfi gelmiyormuş gibi, bir de çavdar ekmeğine arpa karıştırılmasındaki sebep nedir? Bunu bir türlü anlıyamıyoruz. Çavdar ekmeği sarfiyatı son senelerde artmıştır. Açılan tereyağ ve süt satan dükkânların artması üzerine, çavdar ekmeği istihlâkı de genişlemiştir. Bilhassa çavdarlı sandoviç sarfiyatı artmıştır.

Bir taraftan çavdar ekmeğine karşı alıcı varken çavdarlarımızın sarfiyatını artırmalıyız. Bunun için de, çavdar ekmeği fiatlerini indirmek lâzımdır. Bunun iki faydası vardır. Biri, çavdar ekmeği ucuzlıyacak, diğer taraftan da sarfiyat artmak suretile, köylünün elinde çavdar kalmıyacaktır.

Çavdar ekmeği evlerde bir çeşit olarak kullanmaktadır. Bilhassa kahvaltılarda çavdar ekmeği, diğer buğday ekmeğine tercih edilebilir, fakat çavdar ekmeği, pastacı dükkânında 20 kuruşa satılırsa, hiçbirimiz bu ekmeği kolay kolay evimize alamayız.

VEKİLHARÇ

Dün gelen mallar ve buğday fiatları

Dün muhtelif yerlerden İstanbul piyasasına 14 vagon buğday, 6 vagon arpa ve bir vagon çavdar olmak üzere 21 vagon mahsul gelmiştir.

Bu 21 vagonun 6 vagon buğdayı toprak mahsulleri ofise aittir. Diğerleri muhtelif şahıslarındır. Buğday fiatları da şöyledir: 1 - 2 çavdarlı ekstra, ekstra Polatlı mallar, 6.05 - 6.05, 4 - 5 çavdarlı Ankara, Yerköy, Şeftali, Yahşihan 5.30 - 6.00, Konya, Kadınhan, Ilgın, Akşehir, 5.15 - 5.25, 15 - 16 çavdarlı Eskişehir Beylikahır malları: 5.10 - 5.20, 1.2 çavdarlı ekstra Anadolu sert mallar: 5.05 - 5 sıra Anadolu sertleri: 4.25 - 5, 9 - 10 çavdarlı mallar: 15.03 - 5, 14 - 15 çavdarlı Kızılca, Anadolu ve Trakya

KEFE PAŞASININ HEDİYESİ

Yazan: NİZAMEDDİN NAZİF

Hurrem Sultan

Kırım Hanı bu iğrenç paşanın İstanbuldaki nüfusunu biliyordu

— 6 —

Sonra, Karadenizin cenup kıyılarında Avrupa'yı titreten bir Türk imparatorluğu vardı. Bu imparatorluğu şimaldeki Türk devletçiklerine yardımdan alıkoymak icap ediyordu. İstanbulun Kıpçak Türkleri tarafından en ufak bir fikri olmadığına kanaat getirmişlerdi. Belki bu Türkleri pek iyi tanıyan ve Kıpçak'taki her entrikaya kulak kabartan Kırım hanlığı bu lâkayt İstanbulu tenvir edebilir, tahrik edebilirdi. Buna da mâni olmak lâzımdı. Kasım Paşanın cehlinden ve hayvanlığından bu sahada bir hayli istifade ediyorlardı. Moskof sarayı, İstanbulda genç, tecrübesiz ve zenperest bir padişahın tahta çıktığını öğrenince doğrudan doğruya onunla anlaşmak tarafına da baş vurmuştu. Padişahla bir ittifak aktedip Osmanlı İmparatorluğunun emniyetini kazanmayı ve böylelikle temayülleri etrafında bir şüphe uyanmasına mâni olmayı da düşünmüştü. Kasım Paşa bu teavassut etmeyi kabul etmişti. Lâkin İstanbula giden ve bir hayli ağır hediyeler götüren Moskof elçileri bu genç ve tecrübesiz padişahtan istediklerini koparamamışlardı. Zira Kırım hanı Mehmet Giray boş durmamış, Moskovanın teşebbüsünü suya düşürmüştü. Eğer Mehmet Giray, bu sırada doğrudan doğruya Kasım Paşanın aleyhinde de bulunmuş olsaydı Kefe eyaleti bu Kasım Paşa belâsından kurtulmuş olacaktı. Fakat Kırım hanı bu iğrenç paşanın İstanbul'da nekadar kuvvetli dostlukları dayandığını biliyordu. Padişaha bildiklerini duyurmakla Kasım Paşayı Kefeden attırabilirdi amma, haremlerini onun hediye ettiği kadınlarla doldurmuş olanlar, ilk fırsatta bunun intikamını almak istemiyecekler miydi? Maamafih Mehmet Giray'ın bu galebesi karşısında Moskoflar yılmamışlardı ve tali de kendilerine güler gibi olmuştu.

Elçilerin muvaffakiyetsizliğinden sonra İstanbula bir başka tarzda hulûl etmek çarelerini düşünürken Moskova, Kasım Paşanın genç padışaha takdim etmek için güzel bir cariye aradığını haber almıştı.

Güzel bir cariye... Acaba güzel bir cariye tecrübeli sefirlerin başaramadığı işi başaramaz mıydı?

Günün birinde Kefe beylerbeyinin adamlarına bir «güzel cariye» getirip teslim etmişlerdi.

Bu cariye, hakikaten güzeldi. Kasım Paşa onun ellerine bakmış ve bu ellerde kokulu merhemlerle eritilecek tek nasır bulunmadığını da görmüştü. Kasım Paşa onun keçe çizmelerini kendi ellerile çıkârmış ve pembe topuklu ayaklarının parmaklarına burnunu dayayıp koklamıştı. Fakat kızın minimini ayaklarında İdil ovalarından avlanan Çuvaş kızlarının ayaklarındaki pis ter kokusu yoktu. Bu cariye pek iyi bir yerden düşürülmüşe benziyordu; ayakları gül gibi kokuyordu. Tatlı bir gülüşü vardı. İri ve masum gözleri insana öyle dalgın dalgın bakıyordu ki, genç padişahın bu bakış karşısında bir yumşaklık, bir diş kamaşması, hazlı bir gevşeklik duymamasına imkân olamazdı.

Velhasıl kızı istediğinden alâ bulmuş, hemen tellemiş pullamış ve emri altındaki gemilerin en sağlamına yükleyip İstanbula yollamıştı. Fakat tam rahat bir nefes almıya hazırlanırken, bu fırtına çıkıvermişti. Allah vere de gemiye bir zararı dokunmamış olsaydı... Kırım hanını artık kendisine zararı dokunamaz bir hale sokabileceğini umarken çattığı bu belâ Kasım Paşayı deliye döndürmüştü. Gemiyi idare eden reis çok tecrübeli bir deniz kurdu idi amma bu fırtınaya açık denizde tutulduysa gemisini kurtarabildiğinden yine şüphe edilebilirdi.

Bir haftadanberi pençerelerinde ıslık çalan rüzgâra kulak kabartarak Kefe kıyılarını gerine gerine kamçılayan dalgalara göz daldırıyor, giden gemiden bir haber bekliyordu. Hani Karadenizden her hangi bir gemi gelmiş olsaydı veya gözcüleri ufukta gemiye benzer bir kararta farketmiş olsalardı şüphelerinden sıyrılıverecekti. Fakat, günlerdenberi ümitleri boşa çıkıyor, Karadeniz paşaya en ufak bir teselli vermiyordu.

İhtiyatlı hareket etmişti. Kızın başına bir hal gelebileceğine yüzde on ihtimal verdiği anda Moskoflara haber salmış, «Bir başka güzel kız bulup göndermelerini» acele bildirmişti. Bunun üzerine Moskoflar iki günde bir kırk elli kızlık bir kafile göndermiye başlamışlardı. Lâkin «Bundan evvel gönderdikleri cariyeye benzer birini bulmak kolay olmadığını» bildirmeyi de ihmal etmemişlerdir. Gelen kızları gözden her geçirişinde Kasım Paşa da onlara hak veriyordu.

Moskoflar, fırtınalı bir Karadenizin tehlikeli tesadüflerine kapıp koyuvermek ahmeklığını gösterdiği kız hakkında şimdi şu izahatı veriyorlardı:

«O, iyi terbiye görmüş bir aile kızıydı. Babası, kilise adı Rogatino olan bir papazdır ki, Sarmatlar arasında büyük bir nüfuzu vardır. Sesi güzeldir. Ata binmek, misafir ağırlamak, kibar bir eda ile konuşmak, icabında gülmek, icabında gam ve keder giderecek lâtifelerde bulunmak gibi marifetlere sahiptir. Elimize geçen kızlar arasında bu gibi şeyleri öğrenmiş olanlara rastlamak pek mümkün değildir.»

[Arkası var]

HİKÂYE

Sevgiliyi Beklerken

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

şın genci yakaladım:

«— Sizi aldattı, gelmedi, değil mi?

«Sualimi hiç yadırgamadı, göz yaşı gibi damla damla cevap verdi:

«— Evet, yine gelmedi.

«— Genç mi?

«— Yeni açmış şeftali çiçeğinden daha taze...

«— Güzel mi?

«— Enfes!

«Onunla konuşurken, farkında olmadan, pastahaneden çıkmıştık. Sarışın delikanlı, köşe başında duran perdeleri inik otomobile doğru yürüdü. Onun yaklaştığını gören şoför hemen kapıyı açmıştı. Nasıl oldu, bilmiyorum, şoför evvelce emir almışa benziyordu; sarışın genç ellerimi tuttu:

«— Güzelim! dedi.

«Fakat, devam edemedi, sesi boğazında tıkandı.

«Sordum:

«— Otomobili o kadın için bekletiyordunuz galiba?

«Susuyordu. Birden hıçkırdı. Başını eğdi, omuzları sarsıla sarsıla ağlıyordu. Kolumu boynuna doladım, teselliye çalıştım:

«— Çok mu seviyorsun onu? Vah, çocuğum, daha da pek gençsin!

«Başını kaldırdı, silkindi, kolumu itti:

«— Bırakın beni... Bugün nüvazi, alâka, muhabbet... Fakat yarın... Yarın hepsi.. hepsi unutulacak olduktan sonra...

«Otomobili durdurttu. O hesabı görürken ben süratle kaldırıma atladım.

«Erkeklere lânet ediyorum, dünya gözümde kararmıştı.

«Biz zavallı kadınlar aşka nasıl hürmet ediyoruz; o uğurda ne fedakârlıklara katlanmıyoruz; halbuki, erkekler... O haşin, hissiz, kayıtsız mahlûklar!..

«Sus, İclâl, sus... Geçirdiğim buhranı sana anlatamam...

«Ah! ağlamak istiyorum... Ağlamak istiyorum... Bir ağlasam.. ağlıyabilsem...

Perizad

Aslına hem muvafık, hem mutabıktır.

Mahmut YESARİ

● TAKVİM ●

1357 HİCRİ Zilkade 26	1354 RUMİ 2 ncikânun 4
1 inci AY	KASIM 71

SENE: 1939

Vasatî		Ezanî
Güneş 7 21	2 nci KÂNUN	Güneş 2 15
Öğle 12 24	17	Öğle 7 18
İkindi 14 52	Salı	İkindi 9 47
Akşam 17 07		Akşam 12 00
Yatsı 18 44		Yatsı 1 37
İmsak 9		İmsak 12 33

Kimlerin heykelini dikmeliyiz

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Fevzi Çakmak, Mareşal - Kâzım Karabekir, General - Barbaros Hayrettin - Yavuz Sultan Selim - Fatih Sultan Mehmet - İkinci Sultan Mehmet - Gazi Osman Paşa - Müşir Etem Paşa - Mithat Paşa - Mustafa Reşit Paşa - Fuat Paşa - Şair Namık Kemal - Mimar Sinan - Mahmut Şevket Paşa - İstanbul Valisi Haydar Bey.

Hasköy Sütlüce Mahmutdayı sokak No. 69 Hanede Nuri GENÇ

★ Atillâ - Cengiz - Timur - Ertuğrul Bey - Mimar Sinan - Sokullu - Fatih - Yavuz Selim - Kanuni Süleyman - Mehmet Akif - Namık Kemal - Gazi Osman Paşa - Abdülhak Hâmit -

Aksaray, Mimarbaşı sokak No. 12. Ali KIRKAĞAÇLIGİL

★ Mehmet Akif - Mimar Sinan - Abdülhak Hâmit - Ziya Gökalp - Barbaros - Tevfik Fikret - Namık Kemal - Fatih - Sultan Selim - İbni Sina - Kanuni Süleyman - Mithat Paşa.

Denizbak atelyesinde Tornacı Nihat ÖZCAN

★ Atillâ - G. Osman Paşa - Alpaslan - B. Reşit Paşa - Timur - İbni Sina (Sinan oğlu) - Fatih - Mimar Sinan - Yavuz - Yunus Emre - Kanuni - Ziya Gökalp - Sokullu - Namık Kemal Barbaros.

Tıp Talebe Yurdu Avni OKYAY

★ Fatih - İbrahim Müteferrika - Kanuni Sultan Süleyman - Barbaros Hayrettin - Mimar Sinan - Mithat Paşa - Gazi Osman Paşa - Yavuz Sultan Selim - Mehmet Akif - Tevfik Fikret - İbni Sina - Sokullu - Namık Kemal - Ziya Gökalp - Koca Yusuf.

Maçkada Halit ERGENEKON

★ Barbaros Hayrettin - Mimar Sinan - Namık Kemal - Mithat Paşa - Abdulhak Hâmit - Ziya Gökalp - Mehmet Akif - Evliya Çelebi - İbrahim Müteferrika - Köprülü Mehmet Paşa - Ahmet Rasim - Şair Nedim - Cevat Paşa - Tevfik Fikret - Süleyman Nazif.

Bursada Hisararkası No. 8 Salt SESSİZOĞLU

TİYATROLAR

ŞEHİR TİYATROSU

Dram kısmı

17/1/ 939 Salı günü akşamı saat 20.30 da **HAYDUTLAR** 5 perde

HALK OPERETİ

Bu akşam saat (9) da yeni operet **ÜÇ YILDIZ**

Pek yakında senenin en neşeli opereti.

(Modern Kızlar)

Yazan: Mahmut Yesari

E. Sadi Tek Taksimde Bu gece **(KISMET)** vodvil 3 perde

Yakında: **İNSAN MABUT**

Bulmaca

Dünkü bulmacamızın halli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
■	H	A	K	İ	M	İ	Y	E	T	■
M	■	F	E	L	Â	K	E	T	■	K
E	Z	■	L	A	H	İ	K	■	M	E
D	A	M	■	C	A	Z	■	S	U	S
E	R	İ	K	■	Ç	■	B	A	D	E
N	A	M	A	Z	■	K	A	B	A	K
İ	F	A	Ş	■	S	■	C	A	V	Â
Y	E	R	■	S	A	Z	■	T	İ	G
E	T	■	Z	A	L	İ	M	■	M	I
T	■	V	E	K	Â	L	E	T	■	T
■	M	E	R	A	M	E	D	E	N	■

Bugünkü bulmacamız

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
■										■
	■								■	
		■						■		
			■				■			
				■		■				
					■					
				■		■				
			■				■			
		■						■		
	■								■	
■										■

— Soldan sağa —

1 — Sultanahmet civarında tarihî bir

— Yukarıdan aşağı —

2 — Güzellik.
3 — Ahmaktan emir, bitişmekten emir, bir hece.
4 — Dudak, bey, sarmaktan emir.
5 — Kalburun arkadaşı, dikenli ağaç.
6 — Aşık olunan, muavin.
7 — Üst, duvarcı âleti
8 — Bankadan para almak için kullanılan kâğıt, basmaktan emir, atın ayakkabısı.
9 — Merkebin dayısı, saçı az olan, acemce (siz) edatı.
10 — Kanatlı böcek.
11 — Giden.
1 — Bir yazı vasıtasını kesen.
2 — Salim olma.
3 — Çocuk karyolası.
4 — Şahsî istek, bir nevi ilânı aşk, saçı olmıyan.
5 — Üzüntü, başa gelen her fena şey.
6 — Aslı olmıyan, yazı âleti.
7 — Son, Belkisin Melike olduğu diyar.
8 — Toprağın katısı. Ada ağaçları, nesne.
9 — Atmaktan emir, buğday çöpü, hece.
10 — Bir eşyayı alan.
11 — İleri gitmiyen.

Kırıklık? Ürperme?

Vücudünüz bir tehlikenin yaklaştığını haber veriyor :

Grip!

Hemen ASPİRİN; grip, soğukalgınlığı ve ağrıların emniyetli ilâcı ASPİRİN alınız! Aspirin'in iyi tesirini pek az sonra göreceksiniz.

Israrla

isteyiniz!

20 ve 2 tabletlik şekillerde bulunur.

Her şeklin üstündeki markası aldığınız malın hakiki olduğunun ve iyi tesirinin garantisidir.

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

Bay İsrail Nahmiyasın 17854 hesap numarasile sandığımızdan aldığı (200) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcun ödenmesinden dolayı yapılan takip üzerine 3202 No.lı kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icap eden Hasköyde eski Hacı Şaban yeni Piri Mehmet Paşa mahallesinin Kalaycı bahçesi sokağında eski 41 mükerrer yeni 77 kapı numaralı ahşap bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık artırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmıya girmek istiyen (54) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rusumu borçluya aittir.

Arttırma şartnamesi 19/1/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı vesair lüzumlu izahat ta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 13/3/939 tarihine müsadif Pazartesi günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 ten 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahüdü baki kalmak şartile 30/3/939 tarihine müsadif Perşembe günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/150 dosya numarasile sandığımız huuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

***

DİKKAT

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere tahmin edilen kıymetin yarısına kadar ikraz yaparak usulüne göre kolaylık göstermektedir. (357)

RADYOLİN

ile SABAH, OGLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Konferanslar

Fatih Halkevinden:

Evimizde 18 Sonkânun 939 Çarşamba günü saat 20,30 da Muallim ve muharrir Reşat Ekrem Koçu tarafından (Evliya Çelebi, hayatı ve eseri) konulu bir konferans verilecektir.

Bu konferansa bütün yurddaşları çağırırız.

Eminönü Halkevinden:

17/1/939 Salı (Bugün) akşamı saat (20,30) da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda İst. Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Doçenti Bay Mükremin Halil tarafından (Anadolu Selçukları) mevzulu bir konferans verilecektir.

Bu konferans için davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

Sır Kral

Yazan: Gaston LÖRU **Çeviren Rasim Özgen**

— 6 —

Pariste, Desjardi isminde bir zat mühim bir dosyayı elde etmek için bir memuru öldürmek cürmile idama mahkûm oluyor. Bu adamın aleyhinde, Paris müddeiumumisi Sinamari ile Harbiye Nezareti kalemi mahsus müdürü şehadet ediyorlar.

Desjardinin idam edileceği sabahın gecesi, idam meydanında ve hapishane etrafında çok dikkatli askerî ve polis tedbirleri alınıyor.

Gece yarısından sonra, evvelce bilinmiyen bir kimseden gelen davetnameler üzerine, müddeiumumî Sinamari ile harbiye nezareti kalemi mahsus müdürü ve diğer birkaç kadın ve erkeğin, idam meydanına bakan bir harabeye davet olunuyorlar. Bunlar harabe içinde gördükleri fevkalâdeliğe ve biribirlerine tesadüflerine hayret ediyorlar. Müddeiumumî Sinamari, hayretle sualler soruyor.

★

— Dökülen kan da, yapılan iyilikler de bu mevhum kahramanın işi değildir. Geçen sene hüküm süren şiddetli kışın ıztıraplarını tehvin etmek için fakirlere iane toplandığı zaman gizli hükümdar namına verilen 100.000 frank da, zengin bir müzibin işi olacağı âşikârdır.

Polis müdürü, umumî efkârı teskin etmek için, gazete muhabirlerine, bu hayalî şahıs yerine başka şeyler icat etmelerini rica etmiş ve böylece bir idare kudreti gösterdiğine kendisini inandırmıştı.

Müddeiumumî Sinamari, polis müdürünün, o zamanki bu işgüzarlığını düşünerek köpürdü:

— Onun bir de noteri var! onun bir de zabıt kâtibi var! Öyle ise onun ismi de vardır. Nedir ve kimdir?

Montiamra dönmüş, cevap bekliyordu. Müddeiumuminin, yüzü o kadar ciddi, sesi o kadar tehditkâr idi ki, isticvaplarında, maznunları ve şahitleri titreten o âmirane tavrı tekrar belirmişti.

Noter bile, şimdi, titremekten kendini alamadı; öyle iken cevap vermedi.

Müthiş adliyeci tekrar sordu:

— Siz bileceksiniz. Siz.. cevap veriniz!

— Mukaveleleri akdetmek için onu bilmek lâzım.

— Nasıl? mukavele akdetmek için yanımıza mı geliyor?

Noter, bir defa tasdik makamında, sonra da nefy şeklinde başını salladı.

— Mukavele! ne mukaveleleri? Aziz noter, bu gibi adamın ne cins mukavelesine vasıta oluyorsunuz?

— Göreceksiniz.

— Bunlar muteber olamaz. Onu siz de bilirsiniz. Öyle iken bu komedi, nasıl oluyor da, devam ediyor?

— Müddeiumumî efendi! siz beni pek iyi bilirsiniz; ben kanunen muteber olmıyan mukaveleler tanzimine vasıta olmam. Bu mukaveleler, hep muteberdir. Bilhassa ahlâkî olmalarile...

— Vay efendim.. onlar bir de ahlâkî.. öyle mi?

— Tamamile.. Hattâ bu mukavelelerin en büyük meziyetleri budur.

Bu sözleri söyledikten sonra, noter, geniş geniş içini çekti. Sinamari, ondan fazla bir şey öğrenemiyeceğini anlayınca zabıt kâtibine döndü:

— Ya siz.. Mösyö Bizon! Ben sizi Sen mahkemesinde zabıt kâtibi zannediyordum.

Zabıt kâtibi, başını aşağı yukarı oynattı:

— Haklısınız, müddeiumumî efendi, haklısınız!

— Eski vazifenizde bulunmuyor musunuz?

— Bulunuyorum, müddeiumumî efendi, bulunuyorum.

— Şimdi, sizin, gizli hükümdarın zabıt kâtibi olduğunuzu zannediyordum.

— Öyle.. müddeiumumî efendi.. kendimden geçtiğim dakikalarda biraz fevkalâdelik gösteririm.

Zabıt kâtibi, redingotunun iki yanını kaldırdıktan sonra, bitkin bir halde sandalyeye oturdu.

Sinamarinin yüzünde, aldığı cevapların tesirile, hem hayrete, hem de korkuya delâlet eden öyle karışık bir hal vardı ki, hanımlara gülme vesilesi oldu.

O zamana kadar, pek az mükâlemeye karışmış olan mebus söze karıştı:

— Çok iyi.. mevcut ise, çok alâ! Görüyorsunuz, ki sevinç içindeyim. Çabuk gelsin!

Müddeiumumi sordu:

— Onu bu kadar çok mu görmek istiyorsunuz?

— Şüphesiz.. çünkü bu gece, Kulüpte Kont dö Teramo-Jiranti den kazandığım yirmi beş bin frangı bana ödemiye mecburdur.

Bu ismi işitince, Sinamarı, evvelki düşüncelerini unutmuş göründü ve mebusun yanına giderek:

— Kont dö Teramo-Jiranti'yi taniyor musunuz? Pariste midir?

— Evet Pariste... bir haftadanberi onunla tanışıyorum.

— İspanyadaki Toledo şehrinden, İspanya mebusan reisinden bir mektup aldım; onu bana çok hususî bir şekilde tavsiye ediyor.

Mebus heyecanla cevap verdi:

— Görürsünüz. Daha hiç kimseye kendini takdim ettirmedi. Kendi emlâkinde yerleşmekle meşgul.. bu gece oynadık. Borçlandığı parayı gizli hükümdara havale etti.

— Gizli hükümdarı tanıyor mu? Bu söylediklerinizi çok tuhaf şey-

— Hiç tuhaf değil.. tam hakikat, azizim!

Sinamari, kendi kendine söyler gibi:

— Bu kadarı da fazla! diye bağırdı.

— Fazlası yok. Böyle orijinal bir adam görmemişsinizdir. Parisi tanıyamadığını, son gelişinden beri onun çok değişmiş olduğunu söylüyor.

— Çoktan mı Paris'ten gitmiş?

— Az evvel.. Kral Dördüncü Hanrinin katli günü... (*.

— Lâtife ediyorsunuz!

— Ben değil, belki de o lâtife ediyor.

Marsel, gözlerinde büyük bir merak ışığı parlıyarak sordu:

— Bu adam, bir sihirbaz olmasın? Sonra, çocukca bir sevinçle ellerini çırparak ilâve etti:

— Ne umulmaz bir tesadüf? Bir kral, bir de sihirbaz göreceğiz!

Raul alaylı bir tarzda cevap verdi:

— Evet hanımım.. bu da bir sihirbaz! Jozef Balsamo, Gagliyostro ve bütün istedikleriniz Parise gelmiş, bizi eğlendiriyorlar.

Öteden meb'us Filibervat atıldı:

— Bunun Balsamoya benzer yeri yokutr. Kont (Teramo Jirjanti), kendisinin sihirbaz Balsamoya benzetildiğini işitmiş olsa, derhal Paristen kaçar. Çok hassas, çabuk gücenir bir adamdır.

— Sahi mi?

— Şüphesiz!.. Balsamo, bilirsiniz, ölmiyen, hesapsız seneler yaşıyan bir adamdır; halbuki Kont Teramo Jirjanti, çok çok, yetmiş yaşındadır.

(Arkası var)

SEFALİN

SEFALİN

NEZLE - GRİP - SOĞUKALGINLIĞI

ve bunlardan hâsıl olan bütün ağrı ve sızıları derhal geçirir eşsiz bir ilâçtır. Baş ve Diş ağrılarında tesiri anidir.

Her Eczaneden ısrarla

SEFALİN arayınız

Meşhur

DİNOS

Markalı en asrî, en sağlam sandalya, koltuk, portmanto, portatif masalar, sinema koltukları

Rekabetsiz fiatlarla garantili olarak satılmaktadır

Resmi daireler, mektep, sinema, tiyatro, gazino, lokanta ve kıraathaneler tercihan DİNOS markayı aramaktadırlar AVRUPA hezaren sandalya naturel 175 ve koltuğu 275 kuruştan itibaren müessesemizde satılmaktadır.

ADRESE DİKKAT : Çakmakçılar Küçük Yeni Han No. 13 Telefon : 23377

SÜMER BANK

Birleşik Pamuk ipliği ve dokuma Fabrikaları müessesesiden:

PAMUK İPLİĞİ SATIŞI:

Kayseri bez fabrikası malı	12 No.	paket	415	krş.
	16 „	„	480	„
Nazilli basma fabrikası malı	24 „	„	580	„
Ereğli bez fabrikası malı	24 „	„	580	„
Yalnız Ereğli Bez Fabrikasında:				
10 Balyalık siparişler için		„ „	575	„
15 „ „ „		„ „	570	„
25 „ „ „		„ „	565	„
50 „ „ „		„ „	560	„

Fiatlarla fabrikada teslim şartile satılmaktadır.

İplik müstehliklerinin yukarıda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine aynı şartlarla yalnız Ereğli fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

İstanbul beşinci icra memurluğundan

Nurullah Atanın İnzayum Gülezyan zimmetinde alacağı olan meblâğdan dolayı borçlunun ipotek gösterdiği Eminönünde Çelebioğlu Alâettin mahallesinin Tahmisönü sokağında eski 43 yeni 47 kapı numaralı ve halen üzerinde 11 numarotaj numarasını taşıyan dükkânın 16 hisse itibarile 6 hissesi satılacaktır. Tamamına ehli vukuf tarafından 7000 lira kıymet takdir edilmiştir. Evsafı aşağıda yazılıdır. Şöyle ki:

Zemini tahta döşemeli cephesi ustor kepenkli ve camekânlı olup üzeri tonos ve ahşap kaplama ile çatı arası olarak kullanmaktadır.

Hududu: Bu mahal kadastro görmüş olup 384 ada 58 parseldir.

Sahası: 21 metro murabbaıdır.

Yukarıda evsaf ve sahası gösterilen gayrimenkulün 6 hissesi açık arttırmaya vazedilmiştir. Arttırma peşindir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenenin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hâmil olmaları icabeder. Müterakim vergi, tanzifat, tenvirat ve vakıf borçları borçluya aittir.

Arttırma şartnamesi 20/1/939 tarihine müsadif Cuma günü dairede mahallî mahsusuna talik edilecektir. Birinci arttırması 20/2/939 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar icra edilecek birinci arttırmada bedeli kıymeti muhammenin % 75 ini bulduğu takdirde üste bırakılır. Aksi takdirde son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdit edilerek 7/3/939 tarihine müsadif Salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar, müterakim vergi, tenviriye ve tanzifiyeden ibaret olan belediye rüsumu ve vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/2925 numaralı dosyada mevcut evrak ve 20 senelik taviz bedeli müşteriye aittir. Mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlıyacakları ilân olunur. «351»

İKDAM

Abone Şartları

	DAHİLİ	HARİCİ
Senelik	1200 Kr.	2300 Kr.
6 aylık	600 Kr.	1650 Kr.
3 aylık	300 Kr.	800 Kr.

	TEK SÜTUN SANTİMİ
Birinci Sahife	400 kuruş
İkinci Sahife	250 kuruş
İç sahifeler	50 kuruş
7 - 8 inci Sahifeler	30 kuruş

Bütün bir sahife veya yarım sahife ilân için İdare ile görüşülür.

DİKKAT

Gazetemize ilân vermek istiyenler gerek doğrudan doğruya gazetemiz idarehanesine veya İlânat şirketlerine müracaat edebilirler.

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları Türkiye Radyosu Ankara Radyosu

Dalga Uzunluğu

1939 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T. A. P. 31,70 m. 9456 Kcs. 20 Kw.

Saat 12,30 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın). 1 — Rubinstein (Kostümlü balo süitinden) başlangıç. 2 — A. Rubinstein (Kostümlü balo süitinden) Napoli balıkçıları. 3 — Rio Gebhardt - Romans - Viyolonsel ve orkestra için. 4 — J. Strauss Polka. 5 — Hanss Schmidt (İnciler) vals.

Saat 13 Saat, ajans, meteoroloji haberleri.

Saat 13,10 Müzik (Küçük orkestranın devamı). 6 — Leopold (Yeni dünyanın eski şarkıları). 7 — F. Königshofer Tirol entermezzosu. 8 — İtalo Azzoni Melodi. 9 — Gerhard Winkler Kemanın aşk şarkısı 1,0 — Beethoven Skoçya havaları.

13.45 , 14 Türk müziği — Pl..

Saat 13,45. 14 Türk müziği — Pl.

Saat 18,30 Program.

Saat 18,35 Türk müziği (Fasıl heyeti — Muhayyer faslı).

Saat 19,20 Saat, ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat).

Saat 19,30 Türk müziği (Muhtelif oyun havaları). 1 — (Aç kapı oyun havası). 2 — (Bartın oyun havası). 3 — (Genç Osman oyun havası). 4 — Anadolu oyun havası). 5 — (Ödemiş Zeybeği). 6 — (Balıkesir Zeybeği). 7 — İzmir Kordon Zeybeği). Çalanlar: S. Yaver Ataman, Vecihe, C. Kozan, C. Çağla, H. Gür.

Saat 20 Konuşma (Hukuk İlmi Yayma Kurumu).

Saat 20,15 Türk müziği (Şarkılar). 1 — Hüseynî peşrev. 2 — Rahmi Hüseynî şarkı (Acep nazende şuhu). 3 — Suphi Ziya Hüseynî şarkı (Feryat ediyor bir gül). 4 — Rahmi Muhayyer şarkı (Serapa hüsnü ansın). 5 — Reşat Erer Keman taksimi. 6 — Mustafa Çavuş Hisar puselik şarkı (Du çeşminden gitmez aşkın hayali). 7 — Hacı Arif Bey Hicaz türkü (Aman dağlar canım). Halk türküsü (Bülbül taşta ne gezer). 9 — Salâhattin Pınar Hicaz türkü (Hâlâ yaşıyor). 10 — Sadettin Kaynak Nihavent şarkı (Kirpiklerinin). 11 — Eviç türkü (Atladım bahçene girdim) Okuyanlar: Muzaffer İlkar, S. Tokay. Çalanlar: Vecihe, C. Kozan, R. Erer, R. Kam.

Saat 21 Konuşma (Türkiye postası).

Saat 1,15 Saat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat).

Saat 1,230 Müzik (radyo orkestrası — Şef: Hasan Ferit Anlar). 1 — L. Van Beethoven: 3 üncü Leonoer uvertür. 2 — L. Ven Beethoven 6 ıncı Senfoni Famajjör (Pastoral).

Saat 22,30 Müzik konuşmaları (Folklor).

23,45. 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

SİNEMALAR

İPEK	★ Marko Polo
SARAY	★ Ormanlar Perisi
MELEK	★ Üç Arkadaş
SUMER	★ Dalavereciler Kralı
MİLLİ ve ALEMDAR	★ Manuella - Lorel - Hardi İş Arıyor
AZAK	★ Uçan Donanma, Asrî Evliler
ALKAZAR	★ Casus Kadın
KADIKÖY HALE	★ Şahane Çılgınlıklar
AKIN	★ Bufalobil Linç Kanunu
PANGALTI	★ Aşkın Gözyaşları
SUAT PARK	★ Zoraki Asker, Endülüs Geceleri
TAN	★ Pamuk Prenses, Yedi Cüce
FERAH	
YILDIZ	★ Ne Şeker Şey
TAKSİM	★ Kadın Hırsız

Sahip ve Müdürü: Ali Naci KARACAN
Umumî Neşriyatı İdare Eden Yazı İşleri Müdürü: M. Rasim ÖZGEN

Kulağınızda küpe olsun

GRİPİN

kullanmakla kabildir

Bir hamlede nezle ve gripi geçirir. Harareti sür'atle düşürür. Baş, diş, sinir, mafsal, adale ağrıları ancak GRİPİN almak suretile çarçabuk defedilebilir.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. İsmine dikkat. Taklitlerinden sakınınız.

Gayrimenkul Satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

Bayan Nazirenin 20845 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı 200 liraya karşı birinci derecede ipotek ederek vadesinde borcunu tamamen ödememiş olduğundan hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icabeden Hasköyde Abdüsselâm mahalle ve caddesinde eski yeni 25,27 No. lu dükkânı olan kârgir bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 36 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve tellâliye rüsumu ile taviz tutarı borçluya aittir.

Arttırma şartnamesi 16/1/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı vesair lüzumlu izahat ta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 10/3/939 tarihinde müsadif Cuma günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 ten 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 28/3/939 tarihine müsadif Salı günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 937/248 dosya numarasile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

***

DİKKAT

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere tahmin edilen kıymetin yarısına kadar ikraz yaparak usulüne göre kolaylık göstermektedir. (360)

T. İŞ BANKASI'nın

1939 K. Tasarruf İkramiye Plânı

32,000 LİRA MÜKÂFAT

KURALAR : 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Elyûl, 1 İkinciteşrin tarihlerinde çekilecektir.

İKRAMİYELER

1	Adet	2000	liralık	=	2.000	lira
5	„	1000	„	=	5.000	„
8	„	500	„	=	4.000	„
16	„	250	„	=	4.000	„
60	„	100	„	=	6.000	„
95	„	50	„	=	4.750	„
250	„	25	„	=	6.250	„
435					32.000	

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

DÖRDÜNCÜ KEŞİDE

11 - Şubat - 1939 dadır.

Büyük İkramiye 50.000 Liradır.

Bundan Başka 15,000 12,000 10,000 Liralık İkramiyelerle

20,000 ve 10,000

Liralık İki Adet Mükâfat Vardır.

Bu tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ut bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.